

Liget

10. évfolyam 41-42. szám

A DÉL - SVÉDORSZÁGI MAGYAROK CSALÁDI LAPJA

2009/ 3-4

Tíz
éves a

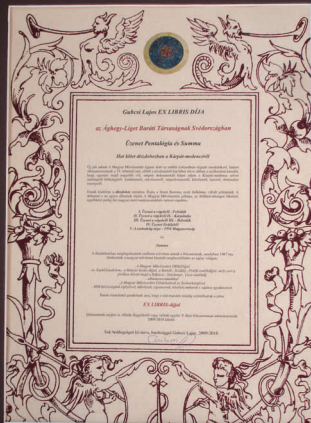
**Skandináviában
rengeteg a liget, de**

Magyar Liget csak

egy van!

Jövőre tíz esztendő az Ághegy

**Ex Libris-díj
az Ághegy-Liget Baráti
Társaságnak**

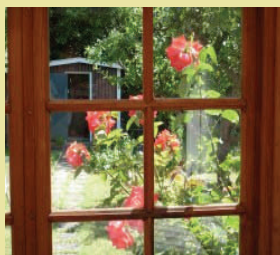

Mindig választanunk kell

Nyár elején választhattunk magunknak képviselőt az EU-parlamentbe. Az is kiderült, hogy kinek mennyire volt fontos ez a választás. Nálunk, itt Svédországban, megközelítőleg a választásra jogosultaknak a fele élt ezzel a joggal. Úgy tűnik, hogy más országokkal ellentétben mi ezt is komolyan vettük, inkább hiszünk a Brüsszelből kormányozható Európában, mint más kisebb vagy nagyobb országokban élő „honfitársaink”. Nem tudhatjuk, hogy a különféle országokba betelepültek milyen arányban jelentek meg az urnáknál. De az alkalom jó arra, hogy mi, bevándorlók pillanatára elgondolkozzunk a közös Európa fontosságán. Merthogy, mint minden ember, mi is valahol otthon szeretnénk lenni. Otthonra találni pedig csak ott lehet, ahol befogadják az embert. A svédországi befogadás a helyieket és a bevándorlókat egyaránt próbára teszi, ennek folyamatát kíséri, vigyázza, segíti a helyi közigazgatás segítségével lundi LIFS, keretében egyesült különféle nemzetiségű egyesület. Azért foglalkozunk e lapszámunkban is kiemelten ezzel a kérdéssel, hogy olvasóinkban tudatosítsuk az idetartozás érzését, az ezzel járó feladatainkat és jogainkat. Mindnyájan, akiket itt emberséggel befogadtak, nem jöttünk üres kézzel. Magunkkal hoztuk nyelvünket, szokásainkat, kultúránkat. Mindezekkel gazdagítani kívánjuk Svédországot. Örövendhetünk annak, hogy ezt nemcsak engedik, hanem elvárják tőlünk. Így leszünk itthon az új hazában.

Nyilvánvaló, hogy az igazi otthonunk csakis a szülőföldünk lehet, az az ország, ahova a sors kiszámíthatatlansága folytán születünk. De az Európai Unióba tartozó országok gyarapodásával, sokunknak megadatott: itt Svédországban élve is úgy tudhatjuk magunkat otthon, hogy mivel szülőhazánk is tagja már az Uniónak, együtt élhetünk a közös nagy hazában. Az EU-parlament évről-évre fontosabb lépéseket tesz a közös haza életének rendezésére, az igényesebb emberi élet megvalósítására. Úgy vagyunk itt, így vagyunk itthon. Mintha csak átmentünk volna a szomszéd házba, a szomszéd lépcsőházba, a szomszéd lakásba. Jó érzés ez. Vigyázzunk erre a nagyszerű érzésre. Ahogyan a befogadók sem óhajtának beolvasztani bennünket, nekünk is figyelmeznünk kell viselkedésünkre, beilleszkedésünkre. Szokásainkat, viselkedésünket, vallásunkat megtarthatjuk, de nem erőszakolhatjuk környezetünkre. Semmit sem tehetünk, ami mást zavar. Az európai légkör így lesz békés és tökéletesen emberi.

Ligeti Pál

Jelenidő
Nyári történetek
Szórvány
Pályázat
Oslói hírek

Lundi táncházas kezdeményezése
Felhívás a világ magyarságához
„Az iskolák fölöttébb szükséges voltáról”
A magyarok története

**Skóciai
magyarok**

Új tudósítónk
Böszörményi Zoltán
riportja a 14-15. oldalon

**Az északi
Benes-dekrétumok**

**A fénykép éjjel 1 órakor készült,
ragyogó napsütésben.**
Gépemen digitálisan szerepel a dátum
György Horváth László írása a 21-24.
oldalon

13-jul-08 01:00

Szerkesztő:
Tar Károly
tar.karoly@gmail.com

Munkatársak:
Dr. Bartha István - bartaekokorro@globalnet.net
Dr. Békassy N. Albert - albert@refnet.cz ;
Lőrinczi-Borg Ágnes - agnesborg@yahoo.se;
Mészáros Márta - marta.mesaros@hotmail.com

Fiókszerkesztőségek:
Koppenhága: Lázár Ervin, Járkáló és a Látókör tagjai,
hamv.laz@get2net.dk;
Malmö: Dr. Szalontai Éva - evaszal@axelero.hu ;
Oslo: Kovács Ferenc - ferenc.kovacs@media.uio.no;
Skócia: Böszörményi Zoltán - boszorke@googlemail.com
Budapest: Aniszi Kálmán - aniszi_kalman@g51.kibernet.hu

Az aláírt írásokért a szerzők felelősek.
A szerkesztőség a beküldött írások magyarítását kötelességének tartja.
A lapot a skandináviai magyar egyesületek és jóakaróink sokszorosítják és terjesztik.

Lapunk a világhálón: www.hhrf.org/magyarliget
ISSN 1404-7780

Ex Libris - díj

az Ághegy és a Magyar Liget folyóiratoknak és az Ághegy-Liget Baráti Társaságnak

Szeptember 30-án este, a stockholmi Magyar Házban, a Stockholmi Magyar Ökumenikus Önképzőköri rendezvényén, ünnepélyes keretek között vehettük át az Ághegy és a Magyar Liget folyóiratok évtizedes irodalom – és művészeti pártoló munkásságáért kiérdemelt Ex Libris-díjat, Gubcsi Lajos mecénás alapítványának tekintélyes díját.

Az alapítvány kuratóriuma ebben az évben ugyanezen díjjal a *Duna Televíziót*, a *Magyar Református Egyház Alkotmányozó Zsinatát*, *Tőkés László* püspököt, a komáromi *Selye János Egyetemet* és a *Tordai Petőfi Társaságot* tüntette ki.

A baráti hangulatú ünnepséget Újvári Tünde, a kör szervezője nyitotta meg. A Svédországi Magyarok Országos Szövetsége nevében mondott köszönetet Kalocsi Gitta, hangsúlyozva, hogy az Ághegy-Liget Baráti Társaságot, a SMOSZ egyik tagszervezetét ért megtiszteltetés minden svédországi magyar ünnepe. Az ezután következő irodalmi műsorban felolvastak Sente Imre, Lőrinczi Borg Ágnes, és Tar Károly, aki a saját írásain kívül Gubcsi Lajos néhány versét és Veress Mária regényrészletét olvasta fel. A rögtönzött képkiallításon Bartha Magda és Dohi Alex mutatták be néhányat újabb munkáikból.

◀ Csütörtökön a stockholmi Idős Magyarok - Palotai Mária által vezetett - Otthonában folytattuk a Gubcsi Lajos által adományozott díj bemutatását és a januárban tíz esztendősk Ághegy című skandináviai irodalmi és művészeti lapfolyam valamint az éppen tíz éve indult Magyar Liget- a dél-svédországi családi lap ünnepsét.

jelenidő

Az adományozónak, családi tragédiájának következtében, az utolsó pillanatban, le kellett mondania arról, hogy személyesen adja át az oklevéllel járó díjat, amely a magyarságot bemutató értékes könyvsorozatból áll.

Kedves Gubcsi Lajos!

Együttérzéssel fogadtam a hírt családi **tragédiádról**, és ugyanilyen együttérzéssel és megértéssel fogadta a stockholmi Önképzőkör tagsága is. A magam és az ő nevükben őszinte részvétünkről biztosítalak. Egyébként a díjad átadásakor jelen voltál, mert felolvastam leveled, és felolvastunk írásaidból is.. Az Emléklap átadásakor amely az Ághegy-Liget Baráti Társaság alkotó tagjai és támogatói egy csoportjának részvételével történt. Köszönetet mondott Kalocsi Gitta a Svédországi Magyarok Országos Szövetsége részéről, Lőrinczi Borg Ágnes Társaságunk ügyvezető elnöke és a szerkesztőségek nevében magam igyekeztem kifejezni az általad adományozott díj különleges értékét, elmondtam, hogy a haza éltető figyelme nélkül meg nem lehetünk, és jelen esetben Gubcsi Lajos testesítette meg ezt a figyelmet.

Másnap az Idős Magyarok Otthonában, harmadnap pedig a Katolikus Körben tartunk az Ághegyet és a magyar Ligetet ismerető irodalmi délutánt.

Még egyszer, több, mint 350 alkotónk és több száz olvasónk és erkölcsi támogatónk nevében, hálásan köszönöm, hogy figyelmedet felénk is fordítottad, amely újabb erőt ad mindannyiunknak önzetlen, megmaradásunkért folytatott sziszifuszi munkánk folytatására.

Baráti öleléssel: **Tar Károly** mkl. író, szerkesztő

A stockholmi Katolikus Kör Ághegyet támogató tagjai is maguknak tudhatják az Ex Libris-díjat. Móra Ildikó vezetésével, kitűnő vacsora után, a színvonalas irodalmi est sikerét, a szerkesztő előadása mellett Ungváry Tamás felolvasása biztosította.

A SZMOSZ elnökének levele:

Kedves Károly! Engedd meg, hogy tolmácsoljam a Svédországi Magyarok Országos Szövetségének elismerését és gratulációját, az Ághegy szerkesztőinek, alkotóinak és Neked személy szerint, az Ex Libris díj elnyerése alkalmából. Úgy véljük, hogy munkátokkal nagyon megszolgáltátok és megérdemeltétek, ezt a rangos elismerést. Büszkék vagyunk Rátok és örömmel tölt el, hogy eddigi eredményeiteket mások is nagyra értékelik. További jó munkát kívánva, barátsággal üdvözöl Benneteket:

Bihari Szabolcs, a SMOSZ elnöke

Sulyok Vince (1932-2009)

DEN UNGARSKKE NASJONALSANGEN

HIMNUSZ

Isten áldd meg a magyart jókedvvel bőséggel,
Nyújts feléje védőkart, ha küzd ellenséggel,
Balsors, akit régen tép, hozz reá víg esztendő
Megbűnhődte már e nép a múltat s jövőndöt.

MUSIKK VED UTBÆRING

Takk for at du kom
og var sammen med oss i dag.
Familien

JØLSTAD

†
R. I. P.

Vince Sulyok
* 7 - 7 - 1932 † 9 - 8 - 2009

Mariakirken, Stabekk
Torsdag 20. august 2009

Sulyok Vince felesége, Éva üzeneteiből:

Kedves Mindannyian, szomorú hírem van Vincével kapcsolatban. Gyógyíthatatlan hasnyálmirigyrákja van... Vince nagyon fáradékony volt az utóbbi félévben, de nem voltak fájdalmai. Májusban a vérpróbák és vizsgálat alapján semmi rendelkezést nem tudott megállapítani az orvos. Június elején megállapították, hogy daganat van a hasnyálmirigyén... néhány hetet töltött kórházban, Gyerekeink mellettünk állnak és minden segítséget megadnak

2009-07-22

Sulyok Vincét, hosszú betegség után, 2009. augusztus 9-én 18.35 perckor, oslói otthonában érte a halál. Temetése a helyi katolikus Mária templomban lesz, 2009. augusztus 20-án, 11.00 órakor. A requiem misét özvegyének Dániában élő, 2 éve pappá szentelt, unokaöcsse mondja az itteni norvég katolikus pappal együttműködve.

Sajnos Sulyok Vince nem érte meg legújabb verseskönyve megjelenését, *Vérzik a tenger* – című kötete valószínűleg szeptember folyamán jelenik meg az Argumentum Kiadó gondozásában. (Megjelent azóta)

Kedves Mindannyian, akik követték Vince betegségét és távozását. Bizony az élet megy tovább, ma egy hete, hogy Vincét eltemettük. Szép és méltó szertartás volt. Nagyon megható volt a gyászmise, a norvég pap latinul énekelt, az orgonajáték gyönyörű volt és dán pap unokaöcsém olyan szépen beszélt, hogy mindenki könnyezett. 120-an lehettünk, a kis templom tömve volt. Rengeteg virág érkezett és volt elhelyezve a koporsó körül és közepén a két padosor között a kijárat felé. Azt hiszem a legtöbb oslói és környéki magyar ott volt. Sok norvég is velünk volt. Még egyszer nagyon köszönöm mindenkinek a vigasztaló és résztvevő sorokat, amiket küldtek az utolsó időkben. Vince nagyon hiányzik. Gyerekeim, unokáim és én nehezen fogjuk fel a megváltoztathatatlan, de bele kell törődnünk. Ménfőcsanakról kaptam értesítést, hogy milyen szép megemlékezés volt augusztus 20-án a Bezerédj kastély előtt és 21-én engesztelő szentmisét tartottak Ménfőcsanakon Vincéért.

2009-08-27

Rövid, de súlyos betegség után augusztus 9.-én elhunyt Sulyok Vince nyugalmazott könyvtáros, költő, az Ághegy szerkesztőbizottságának tagja. Augusztus 20.-án vehettünk tőle búcsút Stabekkben, a Mária templomban.

Ménfőcsanakon aug. 21.-én tartottak engesztelő szentmisét a város szülöttje lelki üdvéért.

*...sötétség borít el
s én tudattalanul tudom már
hogy eddig volt
ennyi volt
ez volt hát az élet.*

(Sulyok Vince)

jelenidő

Lundi táncházas kezdeményszerése

Fodor Béla lundi népzene kutató, a lundi bevándorlók szövetsége elnökének kezdeményezésére a gagy népzenei hagyományápolók – zenészkütfők- örök megbecsülésére és a Gagyvidéki népzenei kultúra hagyományainak megtartására való emlékeztetés céljából, a helyi községi tanács és a Magyarendrásfalvi Etnokultúra Alapítvány kopjafacsoportot állít ezen az őszön. Örökmélekeztető gagy hagyományörző népzeneészek: Dandóci József, primás, Gábor István (Pusi Pista), primás, Gábor Béla (Pusi) primás, Ifj. Gábor István, cimbalmos, Gábor Mihály, tárogatós, kis- és nagybőgős, Csapai Géza, primás és kontrás. Fodor Béla, aki többek között a Lundban közismert Forrás táncsoport és a Svédországban kibontakozott táncház-mozgalom alapítója, hazatekintésével újabb szállal kötődik az erdélyi táncházas-

Az Ághegy Könyvek sorozat kötetei

1. Tóth Ildikó: Múltbanéző 2. Tar Károly: Száraz oázis - színjátékok 3. Szakács Ferenc Sándor: Kettéhasadt lélek, 4. Bernhard Nordh: A hódtavi újtelepesek – fordította Bartha István 5. Erdélyi Szépművés Céh Emlékkönyv – összeállította Tar Károly 6. Lőrinczi Borg Ágnes: Állapotok- versek 7. Agnes Borg: Tillstånd - svéd versek 8. Bjerck-Amundsen: Søren Kierkegaard kezdőknek – Fordította: Lázár Ervin Járkáló.

Nyomdában:

9. Dohi Alex: Illatok könyve - Fordította Tar Károly

**Könyveink megvásárolhatók
és megrendelhetők a szerzőktől és a
szerkesztőségben.**

Az Ághegy V. kötete (a II., III., és IV. kötet is) a szerkesztőségben, a stockholmiak számára pedig

Balogh Ilona, Mörbylund 27, 6 tr,

DANDERYD, Stockholm, tel: 08853963,

ilonabalog@gmail.com

címen kapható

Az Ághegy 2010 januárjában tíz esztendő. Ághegy-Liget Baráti Társaság az évforduló alkalmából arra kéri tagjait és barátait, hogy az eddigieknél határozottabban, még nagyobb odaadással támogassák VI. kötetünk nyomtatását.

Számlaszámunk:

PlusGiro 105 29 43-6 Ag.-Borg

Tagdíj: 80 korona + kötetenként az önköltségi árnak megfelelően kb. 100 korona. Az esetleges adományokat honlapunk folyamatos frissítésére fordítjuk. A felajánlott képzőművészeti munkákat, gyűjteményes kiállítás keretében jótékonysági árverésen értékesítjük ugyanezen célból.

**Skandináviában rengeteg a liget, de
Magyar Liget
- éppen évtizede - csak egy van!**

**"Adrianus" Alapítvány
a Falvak Kultúrájáért**

Bíztatás

Egy gondolat éltet engemet, könyvtárakon és ünnepélyeken kívül: munkánknak van és lesz értelme.

Bíztatás

A Falvak Kultúrájáért Alapítvány kereteiben működő Kultúra Lovagrendjére gondolok. Januárban a Magyar Kultúra napján újból, számos, jeles embert avattunk, a kultúra önzetlen napszámosait, olyan vitézeket, akik eleve lemondtak arról, hogy kivagyiskodva vitézkedjenek. Ők is a csendes, lassú víz partot mos, alapon tevékenykedők közül valók. S vagyunk több százan, akik Dsida Jenővel hirdethetjük:

Bolyongani faluról falura.
Durva darócban gazdag, tiszta szellem.
Egymás szolgálja mind és nem ura.
Csecsemő csámcsog minden anyamellen.
Így készülünk szelíd háborúra,
mindig magunkért, soha mások ellen,
sőt párolunk és vásznakat szövünk
s míg kisebbítnek, lassan megnövünk.

(Tükör előtt)

Az idézet azért időszerű, mert a Lovagrend alapítójának éves beszámolójából, akinek füle van a hallásra, hallhatta, hogy a tavalyi jelképes egy koronás támogatást kérve kérő kérelmünkre elutasítás volt a válasz.

És mégis. "Bolyongani faluról falura" - ez a dolgunk. Egy-más szolgálivá kell lennünk és senkinek sem lehetünk, nem is leszünk ura, hirdessünk hát továbbra is szelíd háborút a közöny, a beletörődés, a megjuhászkodás, a tehetetlenség, a kishitűség ellen: „mindig magunkért, soha mások ellen”, bízva és biztatva az élet alkotta törvény igazságában, miszerint "míg kisebbítnek, lassan megnövünk." Hiszen minden január 22-e után gyarapodunk, többen leszünk mi, erős akaratúak. Akiket a pénz, ha van, sem boldogít, ha pedig nincs, el nem kedvetlenít. Mert tudjuk, követjük a célhoz vezető utat. Mert egyre többen vagyunk, akiket mellőznek, akiket nem jegyeznek, akiket nem támogatnak, akiket elhallgatnak. Keressük velük a kapcsolatot, mert összefogással könnyebb lesz járásunk mindazokon a területeken, ahol szimbolikusan zöldebb a fű, kékebb az ég, és még a járás is könnyebben esik, a haza földje ez, a megmunkált emberi jóérzésé, az együttes, megtartó művelődés. Durva darócban, szegényes gúnyában, eszköztelenül, szerény anyagi körülmények között is a tiszta szellem szolgálatában. Ez benne van a Magyar Kultúra Lovagjainak, apródjainak és barátainak fogadalmában. Egymást biztató szókkal éltessek ezután is a tartósnak szükséges reményt.

Ligeti Pál

FELHÍVÁS A VILÁG MAGYARSÁGÁHOZ

A balliberális kormány bűnös tehetetlensége, az Európai Unió közömbös magatartása miatt az egyre feszültebb Duna menti hidegháborúban a magyarság újra magára maradt és áldozata lehet a Kárpát-medencében zajló asszimilációs politikának, magyarellenes provokációknak, az alapvető emberi jogokat sértő rasszista törvényeknek.

Érdemi, történelmi változást, a nemzetgyilkossági kísérlet megakadályozását, a kedvezőtlen hatások csillapítását, megszüntetését, térségünk kívánatos stabilitását csak a parlamenti választások után megalakuló országgyűléstől, az új kormány működésétől és a hatékony uniós képviselettel várhatjuk. A diaszpórában élő magyarok - ahogyan tették ezt eredményesen az elmúlt évtizedekben - most is azzal segíthetik közös nemzetpolitikai törekvéseinket, hogy a világ minden részében, országában a történekről hitelesen tájékoztatnak és felelősen tiltakoznak.

Mindezek érdekében felhívással fordulunk a világ magyarságához, egyházakhoz, egyesületekhez, politikai és társadalmi intézményekhez, hogy egyénileg, vagy közösségük nevében tényfeltáró elemzésekkel, dokumentumokkal tájékoztassák országuk kormányát, külképviseleteit, a parlamenti képviselőket, egyházi vezetőket, jogvédő szervezeteket, újságok-, rádió- és televíziós csatornák hírszerkesztősegeit az utódállamokban élő több milliós magyar nemzeti kisebbség áldatlan helyzetéről. A lehetőségek szerint fordítsák le az interneten is megtalálható szlovákiai államnyelvtörvényre és a tényeknek megfelelő elemzésben hívják föl a figyelmet a szeptember elsején hatályba lépő törvény súlyos következményeire. A tájékoztató szövegek, elemzések, tiltakozások másolatát, a címzettek névsorával együtt e-mailen (diaszpóra@gmail.com) vagy postán (Lezsák Sándor alelnök, Parlament, H-1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 1-3.) október elsejéig küldjék el. A beérkező dokumentumok nyilvánosságra hozataláról a honlapunkon kívül is gondoskodunk. (www.nemzetiforum.hu)

A Nemzeti Fórum Diaszpóra Munkacsoportja nevében:

Lezsák Sándor az Országgyűlés alelnöke, a Nemzeti Fórum elnöke, **Bakos István** tudományos kutató, az MVSZ hajdani főtítkára, **Bíró Zoltán** irodalomtörténész, a lakiteleki MDF alapító elnöke, **Csapó Endre** az ausztriai Magyar Élet főszerkesztője, **Kelemen András** országgyűlési képviselő, az Antall-kormány külügyi államtitkára, **Pordány László** korábbi nagykövet, a Nemzeti Fórum Egyesület Külügyi Munkacsoport vezetője **Németh Vincéné** a munkacsoport titkára A Nemzeti Fórum Országos munkaértekezletén, Lakiteleken, 2009. augusztus 29-én.

Hacsek és (főleg) Sajó Malmöben

Beregi Péter a budapesti Mikroszkóp Színház színművésze, a Magyar Televízió ATV csatornáján a Csattanó című beszélgetéssorozat vezetője visszatérő látogató Malmöben. Először Rosenheim Ilona elnök meghívására a Mikroszkóp Színház társulatával, többek között Heller Tamással, Kokasi Piroskával, Böröczky Józseffel lépett fel a Malmöi Pannónia Klubban.

Az örökzöld pesti vicceket, a legszórakoztatóbb vidám jeleneteket adták elő. A nagy siker és barátságos fogadtatás miatt Beregi Péter ez év júliusában, magánemberként is felkereste Malmöt, hogy megmutassa a szinte már fél évszázada jóban-rosszban vele élő igazi hitvestársának, Áginak is. Mindkettőjüket szinte lenyűgözte a város békés, rendezett, tiszta, virágos és zöld arculata és a barátságos malmöiek.

Ménesi Ferenc, a Klub egyik oszlopos tagjának vendégszerető házában beszélgetünk. Beregi Péter 1945. június 12-én született Pestújhelyen. Édesapja Beregi János színész, Kolozsvárott kezdte. Nagybátya Beregi Oszkár (1876-1965) ugyancsak színész volt. A Színiakadémia elvégzése után Kolozsváron, Pozsonyban játszott, majd Ausztriában, Svájcban, Argentínában, Chillében, Kubában és Hollywoodban. Azért külföldön, mert szerepet vállalt a Tanácsköztársaság kulturális munkájában. Filmezett is. A vezető művészek sorába tartozott.

Beregi Péter pályaindulását meghatározta apjának és nagybátyjának életútja. Nem vették fel a Színiakadémiára. A 60-as években nem akartak dinasztiákat nevelni.

Budapesten érettségizett a VII. kerületi Bem József Gimnáziumban, majd később Szécsi Ferenc színiiskolájában végzett. Fontosabb szakmai állomásai: 1962-ben kezdte pályáját a Vígyszínházban. Játzott a Déryné Színházban, a Népszínházban, a Nemzetiben, a Józsefvárosi Színházban. 1964 óta a Mikroszkóp Színházban számtalan zenés, táncos vígjátékban lépett fel. A három felvonásos karakterszínész kabarétréfák, vidám táncos, zenés kis jelenetek főszereplője lett. Többben emlékszünk nagyobb szerepeire: a Kakukk Marcira, a Bicska Maxira, a Liliomfira, a Dumas testőrére, Pán Péterben a Kampó kapitányra...

Jászai Mari díjas. 1977-ben a Magyar Köztársaság Arany Érdemgesztjével, 2004-ben a Magyar Köztársaság Tiszti keresztjével tüntették ki. Büszke arra, hogy kiváló tudósok és professzorok között vehette át a megérdemelt díjat.

A népszerű Hacsek és Sajó kabarétréfában Sajóként többször megneveztette a közönséget.

Itt Malmöben is, amikor a Mikroszkóp társulattal lépett fel. Magyarországon Heller Tamással járják a vidéket,

Erdélyt, Szlovákiát az egész Kárpát-medencét. Hacsek-Sajó szerzője a jellegzetes pesti humor megtestesítője: Vadnai László (1904-1967) A két nevetettően vitatkozó ember közül mindig Sajó hozza az új témát. Beregi Péter sajátos, száraz angol humorával jól megállja a helyét Sajó szerepében. Vadnai László szerzeményei nyomán Trunko Barnabás aktualizálta a népszerű Hacsek-Sajó tréfákat.

Beregi Péter beszélgető műsora, a *Csattanó* is kedvelt vasárnaponként a tévében jeles művészekkel, sportolókkal rendezett műsorában. Legutóbb Almási Éva művésznővel beszélgetett. Meglepetés színészként Haumann Péter szerepelt. Beregi Péter végig formában volt. Látszott, hogy készült. Látszott, hogy élvezte a beszélgetést. Pergő kérdései felvillanyozták a közönséget.

Szívből reméljük, hogy továbbra is látjuk a Mikroszkóp Színház színpadán és Malmöben is. Reméljük, hogy Mikroszkóp Színház a jövőben is működik majd, hiszen a közönség nagyon kedveli a vidám műsorokat. És mert a közönséget nem lehet leváltani...

Hungarikumokról a budapesti Művészklubban

A budapesti Fészek Klub is hungarikum. Több mint egy évszázada őrzi, ápolja a sajátosan egyedülálló magyar művészi értékeket, hagyományokat. Zenei hungarikum a száztagú Rajkó-zenekar, a magyar cigányzene, Kodály-Bartók népdal gyűjteménye. Hungarikumnak tekinthetjük a magyar föld kincseit: ásványvizeinket, termálvizeinket. Nincs még egy ilyen ország a világon, ahol ennyi gyógyvíz lenne a talpunk alatt. Vannak őshonos, speciálisan egyedülálló magyar háziállataink. Mint például a szürke szarvasmarha, a mangalica. 1992-től az Európai Unióban jegyzik az eredetvédett nemzeti termékeket. Vannak már az Európai Unióba bejelentett eredetvédett termékeink. Mint például: a makói hagyma, a csabai-gyulai kolbász, a Herz téli szalámi, a kecskeméti barackpálinka, a kalocsai fűszerpaprika...

A 2008. júniusi Országgyűlési Határozat áll a háttérben annak a sajtóbeszélgetésnek, amit Bujdosóné Kertész Judit tartott mintegy ötvenfőnyi hallgatóságnak, újságíróknak a Fészek Klubban-a MÚOSZ Életmód Szakosztály felkérésére. Bujdosóné elmondta, hogy az Agrármarketing Centrum már 1998 óta gyűjti és nyilvántartja a hungarikumokat. 2001-ben két kötetben be is mutatta. A bevezetőt Dr. Németh Imre, az akkori agrárminiszter írta. 2007-ben pedig a Médiamix Kiadó jelentetett meg Hungaricum címen magyar-angol nyelvű összefoglaló tájékoztatót.

A mai válságos időkben különösen célszerű, hogy minél több egyedien és egyedülállóan magyar különlegességekkel jelenjünk meg a bel-és külföldi, és a séd piacokon is.

Szalontai Éva

A malmöi magyar-svéd Pannónia Klub

A Pannónia Klub 2005-ben alakult. Tagja a Svédországi Magyarok Országos Szövetségének.

Pannónia latin szó, a humanista költői nyelvben Magyarország a jelentése. A Klub valóban Magyarországot, a magyar anyanyelvet, a magyar kultúrát kívánja közel hozni Skånehoz, Svédország déli tartományához és az ország harmadik legnagyobb városához Malmöhöz és ennek magyar lakosaihoz.

A Klub februárban új elnököt választott Rosenheim Ilona személyében, aki évek óta már jelentős szerepet vállal a Klub életében. Ez a munka életformájává vált. Több rendezvény és bál népszerű szervezőjeként és háziasszonyaként fáradhatatlanul, szívvel-lélekkel igyekszik a többi vezetővel együtt megvalósítani a Klub céljait.

- Kérem, szóljon szeretett klubjáról.

- Jelenleg mintegy kétszáz tagot számlálunk. Klubunk erősíteni szeretné az anyaországgal való kapcsolatunkat, ugyanakkor a svéd és magyar kapcsolatokat is. Célunk: A magyar hagyományok megőrzése, népszerűsítése, a fiatalok minél szélesebb körű bevonása a közös szórakozásba, művelődésbe. A fiataloknak, a gyermekeknek tagdíjat nem kell fizetniük. Ezzel is szeretnénk elérni, hogy minél több fiatal tagot számláljunk, és a szülők hozzák magukkal gyermekeiket a magyarságtudat fennmaradásáért, anyanyelvünk ápolásáért. Magyar nyelvű óvoda beindítását tervezzük, és szó van arról is, hogy svéd gyerekek tanuljanak magyarul nálunk a Klubban.

-A klub számos színes kulturális programot is szervez az anyaországból meghívott művészeivel.

- Igen rendszeresen utazom Magyarországra ennek érdekében. De fontosak a klub báljai is, mert itt inkább alkalom nyílik anyanyelvünk gyakorlására. Egyaránt fontos ez a fiataloknak és az idősebbeknek is.

- Kérem, említsen néhány sikeres klubprogramot.

- Az 1956-os megemlékezések mindig nagy létszámú bensőséges ünnepségek. Nagy volt az érdeklődés a Trianon című film iránt. A Duna TV elnökének, Csellényi Lászlónak a látogatására is sokan gyűltünk össze. Háromszor volt a klub meghívott vendége az énekművész Aradszky László. Rendszeresen a gyerekeknek rendezett különféle Mikulás ünnepségek. Emlékezetes volt 2008. Mikulása, amikor a budafoki Szabad Ötlek Színházából köszöntötték negyvennégy gyerekünket, Simonyi Kriszta, Bor Viktor, Zsiga László színészek. Együtt énekeltek, táncoltak a gyerekekkel. És a bálók is nagyszerűek, ahol házi zenészsünk,

Polonyi Géza a Svenska Musikkörbundet egyik vezető tagja zenél. Naprakész a magyar zene, a magyar dalok világában. Többször is felléptek nálunk a marosvásárhelyi színészek. Tavaly fergeteges sikerük volt a budapesti Mikroszkóp Színház művészeinek, Heller Tamásnak, Beregi Péternek, Böröczky Józsefnek, Kokas Piroskának. Sokáig emlegettük Katalin bálunkat is. A bálterem zsúfolásig megtelt. A tombolán kisorsoltuk a Helsinborgi Vig Özegety Étterem 500 koronás étkezési utalványát, a budapesti Firkász étterem vacsorajegyeit, és megemlékeztünk a pesti Broadwayben fekvő Mozsár étterem kedvező színházi és ausztráliai futómadár (emu) érdekességeket tartalmazó étlapjáról. Másodszor is meghívtuk a magyar-svéd származású, karakteres hangú Hoffmann Mónikát, akit két évvel ezelőtt ismertünk meg a magyarországi Megasztár verseny döntőjében. Mónika azóta járt az Amerikai Egyesült Államokban, sikeres fellépései voltak New Yorkban, Brooklynban, New Jerseyben, és megjelent két CD-lemeze is, egy jazz- és egy poplemez. A bálon nagy sikerrel énekelte saját dalait, de ajándék CD-jével szponzorálta is a Klubot. Közönségünk kedvence a zenész Pál József is. A vacsorák ízletes készítője pedig általában a Ménesi család. Hagyományos szilveszteri bállal kezdődött az idei Ízletes svédasztalos magyar vacsora volt. Majd februárban farsangi bálon szórakoztak tagjaink. Március 15-én a budapesti Pilvax Kávéházat varázsoltuk Malmöbe, hogy közel hozzuk az 1848-as forradalmi hangulatot. Márciusban Nyertes Zsuzsa és Poór Péter magyarországi színészek *Egy fekete, és egy szőke* című zenés kabaréval szórakoztattak. Húsvéti nyuszi programot is tartottunk a gyerekeknek. Hoffmann Mónika volt a Nagyfülü Nyuszi, megtanította a svéd-magyar gyerekeket a *Nyuszi ül a fűben* című népszerű húsvéti dalocskára. Hagyományos húsvéti bálunk is. Májusban az erdélyi Dancs Anna-Mária koncertezett. Utána volt a Klub évadzárója. Szeptemberben Tamás Gábor megismételte az előző évi sikeres fellépését a szüreti bálon. Októberben az '56-os forradalomra emlékeztünk. November ismét lesz Katalin bál. Decemberre Mikulás programot tervezünk és, rostocki karácsonyi bevásárló túrát.

Csak gratulálni lehet ehhez a tartalmas, sok szép rendezvényhez. Látszik, hogy a Klub magáénak vallja Kodály Zoltán tanítását, miszerint a külföldön élő magyarság jövője, attól függ, erősebb-e az, ami összeköti az anyaországgal, az anyanyelvvel vagy az az erősebb, ami elválasztja. A Malmöi Pannónia Klub a dél-svédországi magyarok központi intézménye.

- Klubunk nyitott, befogad minden érdeklődőt, a Svédországban munkát vállalókat, munkát keresőket és letelepedőket egyaránt.

A Klub elérhetőségei: <http://www.pannoniaklub.se>

E-mail: ilona@pannonia.se

A Klub új, állandó helyisége a Zene Iskolánál Solvándegatan 2, folyamatosan magyar nyelv és történelem tanítást szervez a svéd-magyar gyermekeknek.

Szalontai Éva

MEGJELENT

Hazatérés

Világhírű művészek és hírességek, tudósok és neves feltalálók, Nobel- és Oscar-díjasok, üzletemberek és vállalkozók, miniszterelnökök és közismert politikusok, olimpiai és világ bajnok sportolók, s a hétköznapi élet egyszerű, ún. nagyszerű szereplői, akikről szól a könyv. Közös bennük, hogy magyar gyökerekkel rendelkeznek, szülőföldjük – nekik vagy őseiknek – a Kárpát-medence Magyarországa.

Hajdanán útra keltek, olykor azt sem tudva, hová sodorja őket a sors. Menniük kellett, politikai, vallási, egzisztenciális, morális okokból, vagy mert hajtották őket a világ felfedezése utáni vágy. Gyakorta egy szál ruhában, pár fillérrel a zsebben, nyelvtudás és kapcsolat nélkül vágtak neki a nagy útnak. A semmiből kezdték újra életüket egy idegen földön, egy idegen kultúrában.

Jelképes értelemben most e könyv által hazatérnek. Az általuk létrehozott értékekkel – melyeket az egyetemes magyar kultúra részének tekintünk –, gazdagították és előbbre vitték a világot.

Több mint tíz éven át, sok-sok országban, egy kis csapat kitartóan gyűjtötte és készítette

MAGYAROK A NAGYVILÁGBAN

Akik által előbbre haladt a világ

ezeket a színes írásokat: közel félezer pályafutás, mintegy félszáz közösségtörténet és több mint negyyszáz intézmény, szervezet életföldrajzi tartalmú című. Könyvünk bizonyos értelemben egyedülálló, mert informatív, olvasmányos, szórakoztató, képekkel gazdagon illusztrált, olykor magyarázó, lélekfelemelő tartalommal bíró írások gyűjteménye.

A könyv készítői nevében ajánlom a könyvespolcra mindazoknak, akik fontosnak tartják történelmünket, kultúránkat, az összmagyarság ügyét

Dr. Tanka László
(főszerkesztő)

A könyv megrendelhető.
E-mailen: media.mix@chello.hu
Telefonon: 36-209-28-00-88
Postán: Médiamix Kiadó, 1581., Pf. 100

A könyv ára

Magyarországon:	5900 HUF
Amerikába (szállítással együtt):	50 USD
Európai országokba (szállítással együtt):	40 EUR
Ausztráliába (szállítással együtt):	70 AUD

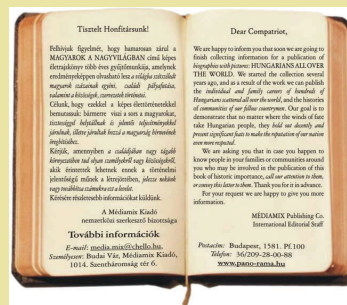
Képes életrajzgyűjtemény a világban szétszéledt magyarok és magyar származásúak egyéni, családi és közösségi pályafutásáról. Akik által a világ előbbre haladt - az emigráció nagykönyve a XXI. századnak.

Hazatérés

Világhírű művészek és hírességek, tudósok és neves feltalálók, Nobel- és Oscar-díjasok, üzletemberek és vállalkozók, miniszterelnökök és közismert politikusok, olimpiai és világ bajnok sportolók, vagy csak a hétköznapi élet szereplői ők - akikről e könyv szól. Közös bennük, hogy magyar gyökerekkel rendelkeznek, szülőföldjük - nekik vagy őseiknek - a Kárpát-medence Magyarországa. Útra keltek (vagy hajdanán szüleik), olykor azt sem tudván, hová sodorja őket a sors. Menniük kellett, politikai, vallási, egzisztenciális, morális okokból, vagy mert hajtották őket a világ felfedezése utáni vágy. Gyakorta egy szál ruhában, pár fillérrel a zsebben, nyelvtudás és kapcsolat nélkül vágtak neki a nagy útnak. A semmiből kezdték újra életüket egy idegen földön, egy idegen kultúrában.

Most - jelképes értelemben - e könyv által hazatérnek. Élettörténeteikből kiderül: sokan közülük nem csak a magyarság hírnevét öregbítették, hanem a világot is előbbre vitték. Munkásságuk az egyetemes magyar kultúra része. Több mint tíz éven át, sok-sok országban egy kis csapat kitartóan gyűjtötte és készítette ezeket az írásokat: mintegy félezer életrajz, több mint félszáz közösségtörténet sok száz képessztrációval, s mintegy négyszáz szervezet elérhetőségét tartalmazó címtárral. A kiadvány bizonyos értelemben egyedülálló, mert informatív, olvasmányos, szórakoztató, képekkel gazdagon illusztrált, olykor magyarázó, lélekfelemelő tartalommal bíró írások összessége, s ilyen széles reprezentációval még nem jelent meg életrajzgyűjtemény az emigráció magyarságáról. Ajánljuk mindazoknak, akiknek fontos történelmünk, kultúránk és az összmagyarság ügye.

Médiamix Kiadó, A/4-es formátum, kemény kötés, 420 oldal, ISBN 978-963-87474-5-7 Ára Magyarországon: 5900 Ft. Külföldre (szállítással): 55 USD, 40 EUR, 60 AUD További információ: www.pano-rama.hu A könyv megrendelhető emailen: media.mix@chello.hu, Levélben: Médiamix Kiadó, 1581 Budapest Pf.100 Telefonon:36-20-928-008

GLADA ÄNKAN RESTAURANG A VÍG ÖZVEGY HELSINBORGBAN

A mintegy százezer lakosú kisváros Vig Özvegy Étterme bejáratánál magyar zászlókkal hívogatja a magyar konyha iránt érdeklődőket. A cégtulajdonosok Magyarországon kiváló képviselői, akik a vendéglátó szakmát Svédországban tanulták, s ma már művészi szinten műveli a népszerű magyar házaspár: Csóti Márta és Csóti Attila. A vendéglő étlapja piros-fehér-zöld színű keretben magyar és svéd nyelven kínálja a magyar gulyáslevest, a tokaji asztút, a fűtyülő barack- és szilvapálinkát.

- *Miért Vig Özvegy az Étterem neve?*

- Zenerajongó vagyok - mondja Csóti Attila -

Másrészt az eredeti magyar ízek, az eredeti magyar konyhaművészet mellett úgy gondoltuk, hogy az operett is igazi hungarikum. Ezért Lehár Ferenc, a világhírű magyar zeneszerző Vig Özvegye, amit a világ minden színpadán játszanak a névadónk.

- A kis Helsinborgban sok, majd 100 étterem működik - vette át a szót Márta, aki cégtulajdonosként pincéri teendőket is ellát. Nekünk mégis sikerült bejutnunk az első öt közé jellegzetes, eredeti magyar konyhánkkal, speciális magyar fűszereinkkel, ahol a paprika a király, és melodikus magyar élőzenénkel.

Márta és Attila elmondták, hogy svéd gasztronómiai zsűri tesztelte éttermüket és szinte mindenben megfeleltnek. Nos, én is, mint gasztronómiával is foglalkozó külföldi, illetve magyar újságíró ugyancsak osztályoztam ezt a kétszemélyes családi vállalkozást. Szervíz: jeles. Konyha: jeles. Hangulat és milió: jeles.

Ezért is van sok visszatérő magyar, svéd, amerikai, ausztrál, sőt kenyai vendégük.

Szerintem megfelel a Top Places in Sweden -a legjobb svédországi helyeknek. És csak ajánlani tudom!

25224 Helsinborg Bruksgatan 29.A

Helsinborgból tudósít: Dr.Szalontai Éva

Működik az óvoda

Még a Mikulás is rendszeresen ellátogat a lundi magyar óvodába, ahol „foglalkoznak” a gyermekekkel. De néhány lelkes szülőnek köszönhetően főleg játszanak velük, és ez igazán nagyszerű, mert magyarul énekelnek, dalolni tanulnak és táncolni is. Különleges ünnepi alkalmakkor pedig fel lehet venni a magyaros ruhát, fel lehet kötni a háromszínű nemzeti szalagot.

A közönséget mindig lenyűgözik a magyarul beszélő bábosok

Sütő András közöttünk

A színpadi szó lélekformáló erejét érezhette 2009. szeptember 19-én szombat este a lund Linero szabadidőközpontban összejöttek Götz Anna és Rubold Ödön művészpár másfélórás tartós élményt jelentő műsorában. Alig kéttucatnyian voltunk - főleg Malmöböl érkező közönség. A pódiumon egyszerű kellékek: egy asztal és két szék, a háttérben pedig Sütő Andrást ábrázoló festmény. A Götz-Rubold művész pár egyedi lélekmeztartó és felemelő estje volt. Balladás erő, zenei szárnyalás, egyszerűség, alázat és poétikus igézettség hatotta át Sütő-estjüket. Sütő András műveinek szeretetében, ismeretében és ihletében. Újkori misztériumjátékot láttunk és szenvedtünk. S hűledeztünk azon, hogy az idő múlása milyen kérlelhetetlenül tágitja és igazolja az író. Az egykor a kisebbségi nyomorúságból visszhangzó művek immár többségi jalkiáltassá erősödnek az egész Kárpát-medencében, de Magyarországon is. Mert immár farsangolunk a reménytelenségben. Ám Götz Anna és Rubold Ödön Sütő-vallomása fekete estéinkből egyet ünnepi pirosra festett.

A művészpár teremtő akarattal élénk állotta magyar önazonosságunkhoz ragaszkodásunkat, és kisebbségi létünk emlékeztét. Meghökkenítő és dermesztően pontos, ahogyan a színész pár estjét kezdi: Rubold Ödön sipkában, nyakában sállal félszű rikkancsként hatalmas háttéri hangerővel hírlí: *Megjelent a Székely Gyutacs*, s kurjantja a keserves valót a magyarok egymásnak uszításáról. Az eszelős észlelet úgyis találó, hogy Sütő Andrástól való: Az ugató madár Bolondja, alias Horváth Csongor Vörösmarty összeomlottságában a nemzethalált vizionálja, és hangolja, alapozza a pódiumi estét is. Amelyre válaszul a színészpár az író vallomásaival, darabjainak részleteivel a gondolati, az erkölcsi parancsokat szólatatja meg a pódiumon, hirdetvén a MÉGIS-MEGMARADÁS életjeleit. Ilyenképpen legfontosabb az ISKOLA ügye, amely Sütő András nagy esszéjében, a *Nagyenyedi fügevírágban*, megszólítva a mecénást, Bethlen Gábort, a tudás, az elme és a lélek építésének templomaként láttatja a nagyhírű kollégiumot. Majd következik egy újabb fejezet Sütő András életművéből: Götz Anna poétikus hangján előtűnik, a *Jön az erdő*, az *Anyám könnyű álmot ígér*-ből visszhangzik az anyanyelv megtalálásának gyötrelmes útja, hogy az édeni örömet hordozó Arany Toldijában teljesedjen be. A művészpár estjének gyémántengelyében az *Advent a Hargitán* áll, pontosabban: a feltámadás jelenete. Amikor Réka a jégvilágból visszatért kedvesét élesztí, de a játék és a szerelem már nem folytatható ott, ahol húsz esztendeje a fiatalságban oly tragikusan megszakadt. Itt a pódiumon nem a játék tragikus kimenetele fontos, hanem, az idő zavarodottságában, az újrakezdés reménye és akarata. Természetes tehát, hogy „vigasz a vigasztalanságban” gondolatfolyamban újra *Az ugató madár* tűnik fel: gróf Rhédey Claudia és Bodor Péter tragédiája. Sütő András történeti látomásában a hirtelen cselekvések, az árulások, a hiábavaló nagyot akarások kacajos keservben sűrűsödnek, s újabb stációjaként felmutatva a magyarság sors történetében, a bujdosást.

Aztán Götz Anna és Rubold Ödön kidugja fejét a játékból, és az író naplórészletében a hargitai magasból s a történelem mélységéből előlépve naplójegyzetben szólítják meg a jelent. Sütő András unokájának sebesültségét beszél el. Társaival játszott, s mert nem madárként, hanem gyermekként az aszfalton magyarul „ugatott”, egy italgóztól háborodott román az arcába süjtött. A történet drámai sodortatásában a művész pár estje az egyszeri történetben féli a közösségi drámát. Mert az ANYANYELV és a GYERMEK veszélyeztetettsége a megmaradás sorskérdéseként hasít hétköznapjainkba. A helyzet drámai, de nem menekülhe-

tünk, ha az erkölcs parancsát követjük. „Maradok, mert másként nem tehetek”- üzenté az író Sinkovits Imrének 1989-ben, midőn sorstársai a menekülés ezerféle változatát kínlódták, az író az ezeregyediket, a maradást, a belső emigrációt választotta. S az egykori vallomás mai fényét – különösen a külhonban élő magyarok távlatában, az önmargolást és lelkiismeret furdalást elkerülendő - a művész pár úgy erősíti meg a közönségben, hogy most nem a földrajzi ragaszkodás, hanem a benső állhatatosság jelentheti a hűséget és reményt.

Azért is szép és felemelő Götz Anna és Rubold Ödön pódium-vallomása, mert olyan természetes egyszerűséggel nyitják meg bennünk Sütő András gondolatait, hogy kevés az előadás után már esendő bizonytalanságba fordulunk; vajon melyikük is mondta a kollégiumi vallomást, vagy a Sinkovits Imrének címzett levelet? Igen, így szép és igaz ez az este, mert az író képét rájuk is érvényesnek tekintve, „páros egyszemélyben” élük és éltetik Sütő András írásait, gondolatait. S jelképesnek is tekintjük a záró képet: a Csillag a máglyán jelenetét. Egy nagy könyv, mely fel-feltűnik az esten; az író munkáit tartalmazza (?), netán a Biblia (?), de ne találgassuk, mert ez a KÖNYV, amely a szellem birodalma. „Gyilkos kéz a könyvemre ne érintse!”- mondja a máglyára ítélt Szervét, majd később így folytatja: „Lelkem ez a könyv. Meg nem gyalázhatom”. A pódiumon a könyv sorsa új jelentéssel, személyes és jelen idejű vallomásként hangzik. Mert a ragaszkodás hangja a mai értelmiségi vallomása is: a lélekpasztó és tisztító időben, a gondolat-sorvasztó hangzavarban el nem veszhetünk, és nem tagadhatjuk meg a szellem megmaradásának törvényét. Mert ha mégis, következik a pusztulás – közösségi méreteken. És ahogyan a könyv, a szellem sorsának tragikus veszélyeztetettsége felmerül, éppen Rubold Ödön egyik ifjúkori szerepe és darabja idéződik fel: Illyés Gyula Tiszták-ja. Amelyben nem az jelentette az albigenek igazi elbukását, hogy nem tudták tartani Montségur várát. A végzetes vereséget, az elmúlást az hozza, hogy a hegyi utakon menekített könyves láda, a katórok szellem-kincse odavész.

Folytatása a 32. oldalon

Békassy N. Albert

Skandináv est

Budapesten a Magyarok Házában

2009.május 29-én a Magyarok Világszövetsége Székházában (1052. Budapest Semmelweis utca 1-3) bemutatásra került az Ághegy c. skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam V. kötete.

Előadók: a kiadvány szerkesztője, szellemi atyja Tar Károly író, költő, műfordító. (A svédországi Magyar Liget és az Ághegy valamint, az Ághegy Rádió alapító-főszerkesztője. Tagja a Román- a Magyar- és a Svéd Írószövetségnek, az Erdélyi Magyar Írók Ligájának. A magyar művelődésben végzett munkájáért 2003-ban a Magyar Kultúra Lovagja címmel tüntették ki.), az Ághegy vaskos V. kötetének kiadója Nagy Zoltán, a KÖZDOK Közlekedési Kft igazgatója és Dr. Medvigy Endre, a Magyarok Világ Szövetsége Szent László Akadémia elnöke, két lábon járó élő irodalmi lexikon, aki nagy szakértelemmel mutatta be a folyóiratot. A skandináv est hallgatói megtudhatták, hogy az Ághegynek jelenleg már több, mint 350 alkotója van. „Munkatársaim” nevezte őket Tar Károly, és mivel további V. kötetre tervezi az északon élő magyarok antológiáját, várja az ott élő alkotók műveit. Az Ághegy a dél-svédországi Magyar Liget családi lapból nőtt ki. Rovatai: Irodalom, Észak hírnökei. Akik mellettünk jártak és járnak, Páholy, Zeneszó, Rügyek, Képtár, Könyvek, Járkáló, Képfény. Az Ághegy ismertsége fokozatosan nő, számos írását átvette: a Nagyvilág, a Látóhatár, a Muzsika és más folyóirat. Olvassák, többek között- az ELTE skandinávisztikai fakultásának hallgatói is.

Az Ághegy fennállásának eddigi ideje alatt többször bizonnyította hídszerepét, küldetésének szükségességét. Sándor Attila honlapszerkesztő segítségével már könnyen elolvasható: <http://www.hhrf.org/aghegy> címen.

Az Ághegy V. kötete mellett bemutatásra került az Ághegy Könyvek ötödik kötete, az Erdélyi Szépmíves Céh Emlékkönyve is, (1924-1944), (1990-1995), amelyet Tar Károly állított össze. Kiadója: Nagy Zoltán, a Közlekedési Dokumentációs Kft. igazgatója. Ezt a könyvet az Erdélyi Szépmíves Céh hagyományait éltető igyekezet szülte. A Céh 1926-ban, 1930-ban, 1934-ben és 1937-ben jelentetett meg hasonló kiadványt. A Céh – mint írja a szerkesztő, a könyv utószavában - nem egy emberé, nem egy csoporté, de minden irodalompartólóé. Értékeit át kell menteni. Emlékkö, amely a jövőt alapozza - vallja Tar Károllyal Nagy Zoltán a Budapesti Székely Házért Alapítvány elnöke is, aki már nyolc évesen, édesanyja petróleum lámpája mellett olvasta az Erdélyi Szépmíves Céh kötetét és ma is mindenkinek szeretettel ajánlja.

Szalontai Éva

A Magyar Írószövetség 2009. június 18-án, 18 órától tartotta az Ághegy skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam V. kötetének és a az Erdélyi Szépmíves Céh Emlékkönyve bemutatóját. Köszöntőt mondott Vasy Géza, a Magyar írószövetség elnöke. A köteteket bemutatták:

TAR KÁROLY író, sorozatszerkesztő
NAGY ZOLTÁN kiadó
ANISZI KÁLMÁN esszéíró

Híd, mely összeköt

címmel rendezte meg Június 19-én az Árkád Szépirodalmi és Művészeti folyóirat szerkesztősége irodalmi estjét az óbudai Attila szállóban, melynek során Tar Károly erdélyi, – jelenleg Svédországban élő – író, költő, lapkiadó mutatta be a skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam V. kötetét, valamint az 1924-ben alapított és 1990-ben újraalakított Erdélyi Szépmíves Céh, általa szerkesztett *Emlékkönyvét*, mely a KÖZDOK kiadó gondozásában jelent meg.

Nagy Zoltán, a Budapesti Székely Házért Közalapítvány elnöke, a KÖZDOK Kft. igazgatója bevezetőjében ismertette az Erdélyi Szépmíves Céh történelmét, annak indulásától napjainkig.

Ezt követően Tar Károly mutatta be új kötetét, az Erdélyi Szépmíves Céh Emlékkönyvét. Mint fogalmazott, ennek megjelentetését az 1990-es újraalakulás utáni évek téblábolásából kivezető útkeresést éltető igyekezet szülte. Az Erdélyi Szépmíves Céh nem egy emberé, nem egy csoporté, hanem minden erdélyi irodalompartólóé. Felhasználható transzszilvanizmusunk értékeit úgy kell átmentenünk a valamikori jobb világba, hogy az megmaradásunkat szolgálja.

A továbbiakban tájékoztatást adott a kortárs skandináv irodalomról, a különböző művészeti ágakról, és a magyar szerzők, alkotók, előadók abban elfoglalt helyéről, valamint bemutatta az általa alapított Ághegy lapfolyamot. Mint elmondta, a kiadvány azzal a célkitűzéssel indult, hogy az a skandináv országokban élő magyar alkotóközösség szellemi műhelye legyen, biztosítva az ott élők anyanyelvének, kultúrájának, magyarságtudatának megőrzését, átöröklését az utánuk következő nemzedék számára.

Lengyel János kárpátaljai író, költő bemutatta az Ünnepi Könyvhétre megjelentetett, finom iróniával átszőtt *Lyukkal bélelt zsebem, avagy Hogyan írjunk angolokat* című kötetét, melyből részleteket olvasott fel.

A kötetlen hangulatú, felolvasással színesített est rögtönzött író – olvasó találkozóvá vált, majd a szerzők dedikálták köteteket.

Botz Domonkos

www.arkadirodalom.hu

A képen balról jobbra: Lengyel János, Tar Károly és Nagy Zoltán—Foto: Oskar -

Az Ághegy-Liget Baráti Társaság

Az Ághegy-Liget Baráti Társaság alkotói pályázatot hirdet, a skandináviai magyar bevándorlók közérzetének témájával.

Irodalmi pályázat. Verseket, karcolatokat, novellákat, elbeszéléseket várunk, terjedelemtől függetlenül.

Műfordítói pályázat. Skandináviai alkotók magyar vonatkozású írásainak fordítását kérjük folyóiratunk hídszerepének hangsúlyozása céljából.

Képzőművészeti pályázat. A befogadó ország tájainak, lakóinak művészi megjelenítése, olaj-, akvarell- és fényképészeti alkotásokkal.

Zenei pályázat. Rövid lélegzetű, északi sajátosságú zenei műveket várunk.

A pályázat határideje 2010. március 15.

A pályázat kiértékelésére felkérjük a következőket: **Irodalom:** Klein György, Kovács Ferenc, Szente Imre, Tóth Károly Antal, Tar Károly és Veress Zoltán. **Műfordítás:** Békássy Albert, Molnár István, Szente Imre. **Képzőművészet/Fotó:** Benczédi Zsuzsa, Csikós Tibor, Herskó János, Kovács Ferenc, Lisztes István, Mayer Hella, Pusztai Péter (CA), Vály István. **Zene:** Deák Csaba, Hegedűs Kálmán, Maros Miklós, Sólyom János, Török Ernő, Ungváry Tamás.

Az pályázatra beküldött legjobb műveket minősítésük sorrendjében I., II., III. oklevéllel jutalmazzuk, és az Ághegy Könyvek sorozatban, közös kötetben kívánjuk megjelentetni. A fontosabb műveket az Ághegy folyóiratban, az Ághegy Rádióban és a Magyar Liget című családi lapban rendre közzéteesszük.

Az Ághegy-Liget Baráti Társaság felkéri a skandináviai magyar egyesületeket, hogy a pályázatra beérkezett legjobb művek szerzőit, lehetőségeikhez mérten különdíjakkal jutalmazzák.

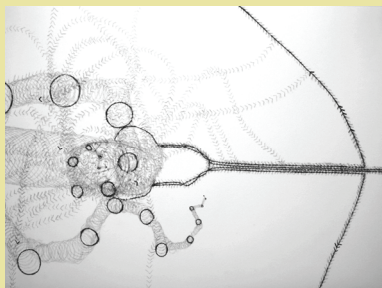
Villámpostán, levélben, CD-lemezen várjuk a pályamunkákat.

Címünk: tar.karoly@gmail.com; Ághegy-Liget szerkesztősége 222 40 Lund, Landsdomarev. 1, Svédország

Eddig Bartha István, Neufeld Róbert, Bajak Zsuzsanna, Lőrinczi Borg Ágnes, Szinyei- Kiss Ildikó írásait közöltük az Ághegy 26-27. számában.

Íme néhány a beküldött képzőművészeti munkák közül:

Kovács Dea Judit, Tóth Kathy, Moritz Livia és Bajak Zsuzsanna képei

Az Ághegy eddig megjelent öt kötete: összesen 3402 oldalon

A MAGYAR DIASZPÓRA HUNGARIKUMAIRÓL

Az alábbi dolgozatot a magyar parlament hungarikumokkal foglalkozó tanácskozássra írta a szerző, akit írásai, a magyarságért tett odaadó munkája és közéleti tevékenysége tettek ismertté. A Nemzetpolitikai Társaság, a Pro Hungaris Kulturális Értékközvetítő Alapítvány, a Magyar Örökség és Európa Egyesület tagja, a Bethlen Alapítvány kuratórium elnöke, a Hunsor budapesti munkatársa.

A Kárpát-medencén túl, a világ mintegy félszáz országában élő magyar szórványról, és hungarikumairól szólok. Arról a több mint kétmillió fős nemzetetrésről, amelynek törzsöke – zömmel külső kényszer hatására, a két világháború és az 56-os forradalom leverése, ill. a területtrábló trianoni diktátum, s a megtorlások elől menekülve – a 20. században kényszerült elhagyni szülőföldjét. A világ magyarságáról, illetve a külhoni hungarikumokról könyvtárnyi irodalom szól, köztük Borbándi Gyula, Csapó Endre, Deák Ernő, Papp László, Sisa István, Várdy Béla, és számos más emigráns alkotó könyvei, írásai. Az Óhazában is jó néhányan írtak, írtunk róluk... (Az OSZK mellett talán a legnagyobb hazai forrást, az Emigrációs Gyűjteményt, a Lakiteleki Népfőiskolán hozta létre és gyarapítja a 90-es évektől Lezsák Sándor, a magyar emigráció közreműködésével. Ajánlom figyelmükbe, akárcsak a www.nemzetismeret.hu tankönyv-honlapot, amelyben önálló fejezet szól a külhoni magyarokról!)

Mindnyájunk előtt ismert, sokat emlegetett példa a kiemelkedő magyar származású, vagy Magyarországról származó Nobel – díjasok sora, a tudós professzorok; a világhírű magyar zeneszerzők, karmesterek; a Hollywood megteremtésben szerepet játszó magyar filmesek; a nemzetközileg elismert fotósok, építészek, más művészek, sportolók és kiváló kézműves mesterek is. A rendelkezésemre álló öt percben róluk most nem beszélek, mivel életművük, teljesítményük nyilvánvalóan hungaricum. Kivételként említek három híres személyt, akikről itthon keveset tudunk, s ezért föl hívom rájuk a figyelmet:

Az 1976.évi orvosi Nobel-díjas az amerikai Daniel Carleton Gajdousek (1923-2008), aki büszkén vállalta szlovák (apja révén) – magyar (anyja révén) elődeit, származását.

Takács Jenő zongoraművész, zeneszerző, népzene-tudós (1902-2005), aki Cinfalván született (ma Siegendorf, Burgenland), Sopronban érettségizett, Bécsben végezte a Zeneakadémiát. Kairóban, Manilában és az USA egyetemein tanított. Elsőként gyűjtött népzene-t a Fülöp szigeteken, s alapító-igazgatója volt a Pécsi Konzervatóriumnak is.

Haraszthy Ágoston (1812-1869), a kaliforniai szőlőkultúra atyja („The Father of California Viticulture”), akinek nevét ma szobrok, utcák, intézmények őrzik az USA-ban.

SZELLEMI HONVÉDELEM,

AVAGY A

COLLEGIUM HUNGARICUM HÁLÓZAT

Történelmünk során folyamatos volt a honi diákok külföldi egyetem-járása (peregrinációja), amely – a török vészidőszakban – sorsfordító hatással volt a hazai közművelődésre. Mohács előtt mintegy 12 ezren, Mohács után, az I. világháborúig kb. 84 ezren tanultak Európa tucatnyi országának közel félszáz katolikus és protestáns egyetemén. Jórészt hazatért. Ők fektették le a magyar iskolarendszer alapjait, alkották a korabeli szellemi elitet, külföldön szerzett tudásukkal, tapasztalataikkal gazdagították a magyar kultúrát, tudományt. Számos kiválóságunk azonban oda-kint maradva közvetítő szerepet vállalt: tudósként, híres mesterként, művészként, külföldön öregbítette a magyarok hírnevét, jórészt patronálta az érkező új diáknemzedékeket, közösségeket.

Jelzesszerűen sorolok föl néhány intézményt, amelyek évszázadokon át nevelő műhelyként szolgáltak, s nevükben is hordozták a hungaricum kifejezést, mint a magyar és horvát klerikusok számára a Bolognai Egyetem mellett, 1557-ben alapított, több generáción át szolgáló Collegium Hungaricum-Illyricum.

1579-ben Rómában alapított, a felsőfokú papképzést szolgáló, s a pápai Gergely Egyetemhez kapcsolódó, Collegium Hungaricum, (később Collegium Germanicum et Hungaricum) amelyben az elmúlt évszázadok során 800-nál több magyar papnövendék tanult!

Fontos oktatási-kulturális szerepet játszott nemzetünk életében – a Pázmány Péter bíboros, esztergomi érsek által 1623-ban alapított bécsi papnevelő, – a Collegium Pazmanianum, amely a török megszállás idejétől egészen a második világháborút követő évekig, szintén a magyar papi utánpótlás minőségi képzését szolgálta. (Mindszenty József bíboros 1971-ben az országot elhagyva nem Rómában, hanem Bécsben telepedett le, s a Pázmáneum volt haláláig az otthona.) Itt említem meg a legrégebbi – még ma is élő – magyar ösztöndíjat, melyet a 17. században alapítottak Utrechtben, a protestáns teológián.

TRIANON UTÁN,

e hagyományra építve, a szellemi honvédelem jegyében szervezte meg Klebelsberg Kunó kultuszminiszter a Collegium Hungaricumok; külföldi magyar intézetek, az egyetemi tanszékek, lektorátusok, a könyvtárak hálózatát Európa-szerte. (Róma 1913, 1927, Isztambul, Berlin 1916, 1924, Stockholm 1920, Bécs 1921, 1924, Szófia 1925, Helsinki

1926, Nyjmegen 1927, Párizs 1927, *Amszterdam 1927, München 1929, Genf, Pávia, Münster, Aberdeen, Oxford, Cambridge*) A Collegium Hungaricumok ill. a magyar intézetek célja a külföldi tanulmányok lehetőségének biztosítása, a magyar nyelv és kultúra kisugárzásának erősítése, terjesztése volt az eljövendő értelmiségi elit számára, ill. közreműködésével. Ezt a példát követte a magyar diaszpóra szellemi elitjének képzésében fontos szerepet játszó, 1948-ban alapított Leuveni Collegium Hungaricum, Mustos István jezsuita atya vezetésével.

Az elmúlt hatvan évben a szovjet irányultságú diktatúra, majd az SZDSZ-MSZP uralta kultúrpolitika szellemében a Collegium Hungaricum rendszere, a kormány külföldi intézeteinek (18) hálózatává sorvadt, amelyben HUNGARICUM – rá épülő koncepciót ritkán, CH programot is gyéren találunk. Pedig ez az intézményhálózat, a maga tradícióival és honi ösztöndíjas diákjai révén nemcsak a szellemi elit külkapcsolatát, képzését, hanem a magyar diaszpóra kulturális életét és gyermekeik minőségi oktatását is segíthette volna.

AZ IFJÚSÁG NEVELÉSE,

A MAGYAR ÖRÖKSÉG ÁTHAGYOMÁNYOZÁSA

A DIASZPÓRÁBAN

A magyar származású külhoni diákok többsége iskolában nem tanulhatja elődei nyelvét, kultúráját. A magyar állam támogatása híján nemzettársaink az ottani népesebb szórványok magyar egyházai, egyházközségei támogatásával, ezért önerőből alakították ki a hétvégi (magyar) iskolák hálózatát, amely HUNGARIKUM! Egyre fogyatkoznak, de közülük számos kiemelkedőt találunk, amely több évtizede folyamatosan működik és immár a harmadik-negyedik generációt segíti a magyar nyelv és a kultúra elsajátításában. Itt említem egy közös bűnünket: a bajor állam és a katolikus egyház támogatásával 1956 után létesített, s azóta folyamatosan működött Burg Kastli Magyar Gimnázium fölszámolását. A magyar diaszpóra egyedülálló, színvonalas középfokú tanintézménye igazi HUNGARIKUM (volt). 2007-ben azonban bezárta kapuit. Sajnos nem tudtuk a magyar diaszpóra számára megtartani. Ahogy sok külhoni magyar örökséget, ezt is eltékozoltuk.

A magyar emigráció, amint a körülményei engedték, igyekezett megszerveződni. A szovjet-kommunista zsarnokság évtizedeiben a nyugati magyarság felbecsülhetetlen szerepet játszott a magyar keresztény, nemzeti és polgári hagyományok, értékek megőrzésében, átmentésében, fontos szellemi teljesítmények, (Pl. Bibó István, Cs. Szabó László, Márai Sándor, Wass Albert stb.) kiadásában, megismertetésében; az 1956-os forradalom és szabadságharc örökségének ápolásában, hiteles felmutatásában; a határon túli magyarság gondjainak föl vállalásában, érdekvédelmükben, támogatásukban; ill. a magyar demokrácia és a nemzeti függetlenség gondolatának ébrentartásában. Ehhez a tevékenységéhez háttér kellett!

Az elmúlt évszázadban a külhoni magyar közösségek számos olyan középületet és intézményt (templomot, közös-

ségi házat, iskolát stb.) hoztak létre önerőből, amelyek immár a magyar kultúra fontos örökei, s a nemzeti-közösségi vagyoni részét alkotják. Akkor is, ha a hazai államvezetés nem vesz róluk tudomást. A számos templom, iskola, közösségi ház és intézmény közül is kiemelkednek azok, amelyek egy-egy régió, vagy földrész magyarságát szolgálják, mint pl. a magyar reformátusok ligonieri Bethlen Otthona és Gyűjteménye, a washingtoni Kossuth Ház, az Amerikai-Magyar Alapítvány által épített Hungarian Heritage Center New Brunswickban, a melbourne-i Magyar Központ, a KMCSSZ Sík Sándor Cserkészparkja (USA) és cserkészparkjai világszerte, a svédországi Tångagården, a dél-afrikai Magyar Tanya, stb.

Meghatározó közéleti-kulturális szerepet játszanak a

MAGYAR HÁZAK

a magyarok lakta nagyvárosokban (pl. Párizs, Stockholm, München, Bécs, Torontó, New-York, Los Angeles, Sidney, Buenos Aires, Sao Paulo, Caracas, Montevideo...). Történelmi jelentőségűek az olyan egyházi-kulturális épületegyüttesek, mint a magyar bencések által a braziliai Sao Paulóban létesített Szent Gellért Kolostor, a kaliforniai Woodside (magyar) Bencés Iskola, illetve az innsbrucki Magyar Diákothon. Még hosszan sorolhatnánk, fenntartóikkal együtt őket! Az elmúlt évtized veszteségei ellenére, mintegy ezer közösségi tulajdonú intézmény működik a Kárpát-medencén túli magyar világban.

A Bécsi Napló főszerkesztője, Deák Ernő írja, hogy a hungarikumokhoz tartoznak olyan történelmi kincseink is, mint pl. Bécsben a Kincstárban „Attila” kardja, ill. Bocskai koronája, valamint Művészettörténeti Múzeumban lévő nagyszentmiklósi kincs, stb. Braziliából Pillerné Tirczka Éva a Braziliai Magyar Segélyegyletet és a Sao Paulói Magyar Házat jelöli hungarikumként, míg Tar Károly az Ághegy c. skandináviai magyar irodalmi és művészeti lap főszerkesztője hungarikumnak minősíthető svédországi termékeknek mondja pl. Szabó István sölvesborgi hentesmester Svédországra kiterjedő magyar hentesárúüzemének termékeit, a malmói Albert Ilona (Zászlós Ica) magyar és egyházi díszszászloít, a Stockholm környéki Vánky Szabolcs székely stílusjegyeket viselő fafaragványait... Fogadjuk el javaslatukat!

A magyar diaszpóra legjelentősebb HUNGARIKUMA – a világban szétszórt magyar ifjúságot összefogó, nemzeti önismeretre nevelő szerve –

a KÜLFÖLDI MAGYAR CSERKÉSSZÖVETSÉG,

amelynek meghatározó szerepe volt és van külhoni nemzetrészünk közéletében. A KMCSSZ az 1948-ban megszüntetett Magyar Cserkészszövetség nevét és örökségét vitte és fejlesztette tovább, megőrizve a cserkészlet világmozgalmában annak nemzetközi tekintélyét, a folytonosságot. A Külföldi jelzőt csak a hazai cserkészlet újjászülése után vették föl. Hat évtizedes ifjúságnevelő munkájuk

eredménye, hogy vannak ifjú őrt állóink!

Az USA-ban székelő szervezet a világ 4 földrészének 11 országában, 5 cserkészkerületben 70 cserkészcsapattal, kb. 4500 taggal, szervezeten működik. Programjukban nagy hangsúlyt kap a magyarságtudat, a magyarságszolgálat: a magyarság iránti köteletség- vállalás is... Tagjaik egyre inkább másod- és harmadgenerációs fiatalok, sokuk nem járt még Magyarországon, és a magyar nyelv ismerete is egyre nagyobb kihívást jelent a számukra.

A cserkészethez szorosan kapcsolódnak a kulturális együttesek, közülük is kiemelkedőek a népdalkörök és a néptánc együttesek, amelyek magas színvonalon működnek, számos hazai és nemzetközi díjat elismerést kaptak. A IX. Dél-amerikai Magyar Néptáncfesztiválon, Argentína, Uruguay, Venezuela, Brazília néptáncosait ünnepelték, akik ez évben Budapesten is sikert arattak. Itt említem a KMCSSZ Messzi táborúzek c. kitűnő népdal- füzet sorozatát, amelynek immár a negyedik lemezét hallgathatjuk, énekelhetjük világszerte.

A magyar cserkészmozgalom áldozatos munkájában a Magyaródy Szabolcs vezette Hunyadi Mátyás Munkaközösség páratlan feladatra vállalkozott. A nyugati világ egészére kiterjed a magyarság hírnevének javítása, ellenfeleink propagandájának ellensúlyozása érdekében – a kutatók, a diákság, a kormányok felvilágosításával, a közvéleményt formálva – végzett munkájuk.

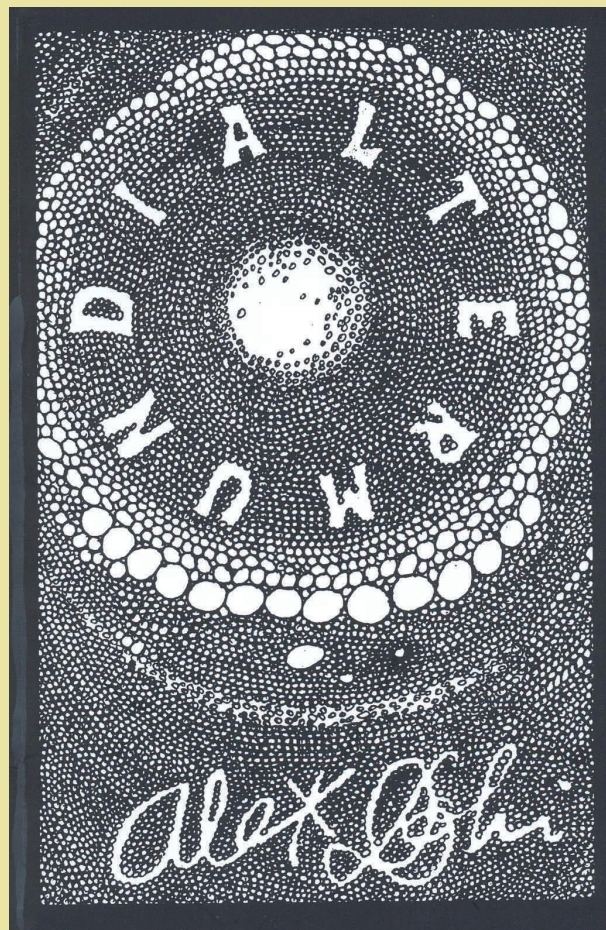
A rendszerváltást követően, a KMCSSZ közreműködött a Kárpát-medencei magyar cserkészlet újjászervezésében, s működteti az óhaza és az utódállamok magyar cserkészeire is kiterjedő Magyar Cserkészforumot.

A magyar állammal és nemzeti intézményeinkkel együttműködő magyar diaszpóra életképességét, hungarikumaink külföldi elismerését, egy pártoktól független, a nemzetpolitikát szolgáló testület és hivatala tudná erősíteni. A Nemzetpolitikai Társaságban ezért indítványoztuk a Magyar Diaszpóra Tanács létesítését, amelynek alapvető célja lenne, a nemzetegyesítés. Feladata, hogy elősegítse a nyugati (Kárpát- medencén kívüli) szórványban élő magyarok és a nemzetünkhöz kötődő magyar (és nem magyar) származású egyének, szervezetek Kárpát-medencei kulturális kapcsolatainak gyarapítását, magyar közösségi élményének, identitásának erősödését, szolidaritását. Elősegíthetné a magyar nép külföldi megismerését, megítélésének, érdekképviselésének, hírnevének javítását, a személyes kapcsolatok gyarapodását is.

Budapest, 2009. szeptember 22.

Bakos István

Dohi Alexandru: *Altermundia* kötete románul, svédül és magyarul is megjelent. Ez utóbbi nemrég látott napvilágot Tar Károly fordításában. Idézzünk Lungu Aleaxandru előszavából:

„Dohi Alexandru különféle formába alkotja verseit, a szűkszavú jegyzettől a villámló zuhatag - költeményig, amelyben a szavak fenyegetően görögnek szakadatlanul. Így aztán, szövegei azt az érzést keltik az olvasóban, hogy nem mindig más költővel találkozott, hanem egy újjal, akit Dohi Alexandru hívnak. Ez az érzésem elmélyült, amikor az 1994-ben írt *Altermundia* hét részletét a Képzeltbeli népek lírájának kieszt fordításai alcímmel megkaptam... Tulajdonképpen hét hasonló triptichonról van szó. Első része, amelyet a szerző a képzeletben talált képzelt kéziratnak a nevez, elfelejtett sok ezeréves képirás újraalkotása. A vers ősrégi, az ember mielőtt megtanulta a betűívetést, a szót, rátalált annak módjára, hogy képzeletét formába öntse, felruhazza. A második rész: a képzelt kézirat fonetikus megfogalmazása - jó rokona a madárnyelv játékos formájának, a ráolvasásoknak, a beszéd előtti gügyögésnek, de a darabos költeménynek, a hangokból álló lettrista szövegeknek. A harmadik rész: a képzelt kézirat képzelt fordítása az előbbi két rész átírása a mai kiejtés szerint. Minden hármas egység, látszólag rendellenes elemekből kialakított egyetlen egész, amely által a nem gáncsoskodó, a meglepetést kedvelő olvasó a vers rövidített, de nem csonkított történelmét követheti nyomon.”

Mostanában egyre gyakrabban érkeznek szerkesztőségünkbe adományért könyörgő levelek. Az anyaországban és a Kárpát-medencében egyre nagyobb a nyomor. Már a húsz évvel ezelőtti változásokkor világossá vált, hogy az anyagi és szellemi nyomor utáni évtizedek után a sokféle kettészakadások világában a legfájdalmasabb lesz a szegényekre és gazdagokra való tagozódás. Megalázó a koldulás. De mit tegyen a tanulni vágyó fiatal és az életéért küszködő beteg ember? Íme két, a szerkesztőnek címzett segélykérő levélrészlet. Aki tud segítsen!

„**Képtelen vagyok** úgy élni és létezni, mint ahogy sokan teszik, hogy csak a mának élnek, és nem törődnek senkivel és semmivel, és szemrebbenés nélkül könyörtelenül átgázolnak bárkin, csak, azért hogy elérjék a céljukat. Most, hogy sok-sok év után elvesztettem a Babits Mihály Emlékmúzeumban lévő munkahelyem, (ami igaz csak szezonálisan május és október között létezett) még nehezebbé vált az életem. Így jelenlegi havi jövedelmem mindössze 48500 Ft 176 euró, amit 52%-os egészségkárosodásom miatt (öröklött magas-vérnyomásom, II. típusú cukorbetegségem, csontritkulásom, allergiám, diszlexiám) kapok az Államtól, ebből a szükséges gyógyszereimre, vércukormérő készülékhez használatos tesztsíkjaimra összességében 33892 Ft 123 Euró megy el.

Nagyon szeretek tanulni Jóságos Istenünknek és Boldog-ságos Szűzanyánknak hála augusztus végén 4 tagú profesz-szorokból álló bizottság előtt sikeres felvételi vizsgát tet-tem. Ennek gyümölcseként a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-Európai Tanulmányok Karának PhD. hall-gatója lettem. Doktori disszertációmát „Az Irodalom és irodalomtudomány a Pozsony Királyi Akadémián (1825-1914) címmel fogom megírni. Három éven keresztül tart a képzésünk. Éves tandíjunk 1100 euró, de örömmel jelzem, hogy engem nagyon szeretnek az „Égiek” mert tandíjmér-séklési kérvényemre, jóságos Rektorunk megismerve rossz szociális körülményeimet elengedte az éves tandíjam felét, sőt még olyan jó volt hozzám, hogy azt is engedélyezte, hogy ezt két részletben fizethetem be. Magas gyógyszer-költségeim miatt, képtelen vagyok önerőből előteremteni ezt az összeget. Ezért Krisztusba és a Pártfogó Szűzanyába vetett bizalom alapján, fordulok Önhöz arra kérve, hogyha módjában áll segítsen rajtam, hogy folytathassam doktoran-duszi tanulmányaimat Minden egyes erre a célra följánlott eurót előre is hálás szívvel köszönök.

Egyidejűleg láthatatlan ajándékként jelzem, hogy to-vábbra is, mindennap imádkozok Jóságos Istenünkhöz, Pártfogó Szűzanyánkhöz, Igazságos Mártírsorsú Mind-szenty József Hercegprimásunkhoz, Páduai Szent Antalhoz és Szent Ferenchez és valamennyi égi jótevő Szentünkhöz és Angyalunkhoz, több sebből vérző Nemzetünkért, és azért, hogy ne legyenek e Világban háborúk, éhezések, ter-mészeti katasztrófák, nemi erőszakok, abortuszok, csecse-mőgyilkosságok és, hogy soha senkinek ne kelljen azért szenvednie és bűnhődni, mert anyanyelvén mondja ki a legszebb szavakat, hogy Dicsértessék, Ámen vagy Szeret-lek.”

Ifj. Szilas László

A Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Karának PhD hallgatója, Percz utca 3.H-2500 Esztergom MAGYARORSZÁG

„**Nagyon kérem** ne haragudjon rám, amiért levelem-mel zavarni mertem. Bobar Rozália Romániában élő ma-gyar vagyok. Nagy kéréssel fordulok Önhöz. Szeretném, ha levelem tartalmának lényege alapján lapjokban közölnék segélykiáltással. Szeretném, ha a cikk alapján találnék karitatív alapítványt vagy segélyszervezetet, vagy magán-személyeket, akik segíteni tudnának nekem a rákkal való küzdelemben.

Kérem, címemet ne közöljék a lapban. Őrizze Ön a szerkesztőségben és csak megbízható, komoly, leigazolt személynek adják át, annak aki igazán akar és tud segíteni rajtam. Kérem, próbálja a cikket nem magyar lapban is megjelentetni. Remélem, az Ön segítségével talállok alapít-ványt szervezetet, vagy magánszemélyeket, akik enyhítik szenvedésem és nyomorúságom.

Magamról röviden annyit, hogy koraszülöttként jöttem a világra súlyos hallássérüléssel. Az. Hallókészüléket hor-dok. Gerincoszlop súlyos malformációjával 8 éves korom-ban operációval segíteni próbáltak rajtam, de nagyon cse-kély volt az eredmény. Egyre nehezebb a mozgásom. Ehhez szívproblémák is társultak és magas vérnyomás. Szemüve-get hordok. Immunrendszerem nagyon gyenge. Ami fertőző betegség létezik, életem folyamán majdnem mindeniken átestem. Gyakoriak az asztmás kríziseim. A sok kórházi kezelés alatt befertőződtem E. Koli bacilussal. Semmilyen kezeléssel nem tudok megszabadulni ettől a bacilustól. Évek óta szenvedek tőle. A sok gyógyszeres és antibiotikus kezeléstől máj és epehólyag idült gyulladása alakult ki, a sok gyógyszerrel kialakult vékony- és vastagbélgyulladás-som is sok problémát okoz nekem. Betegségeimet, fogyaté-kosságaimat felsorolni is sok, nemhogy elszedni és élni velük

Egy éve előrehaladott pajzsmirigyrákkal műtöttek. Az Onkológiára járok kezelésre Kolozsvárra. Messze van tő-lünk. Egyre nehezebben bírom az utazást. Szerény egyszobás lakásban lakunk. Szeretném, ha segítenének a számom-ra életbevágóan fontos átköltözésben. Szemvédeimben csak a Jóisten és a férjem vannak mellettem. Sajnos ő is betegeskedik. Betegn nyugdíjas. Havonta 90 euro értékű nyugdíjat kap amiből ketten kell éljünk, úgy ahogy lehet. A gyógyszereket is nagyon nehezen tudom beszerezni mivel nem jut rá pénz. Betegségeim, főleg az asztma miatt, az érettségi után sem dolgozhattam. Így semmilyen jövedel-mem nincs. Havonta 7 euro értékű segélyt kapok, kenyérre sem elég.

Nagy szükségem volna a következő gyógyszerekre: Novotyral, gyógynövényekből készült nyugtató /valeriána/, Antioxidáns, Coenzime Q10, Immunerősítő, kalcium, mag-nézium, A, B1, B6, C, E vit aminok, Polivitamin, Komplex B, Oquvite, Panangin, Sensit, Ticlid, Tertensif, Gimyel, Noni, Digestin, Bilagit, Kolpotropin kenőcs, Dermovite oldat, Uro-Vaxon, Csont és reumás fájdalmakra gyulladáscsökkentő és relaxáló bedörzsölő.

Bármilyen segítséget elfogadok. Legnagyobb szüksé-gem mégis pénzre, élelemre, gyógyszerekre lenne. Kérem, szánjon meg és próbáljon tenni valamit az érdekem-ben. Abban bízom, hogy találunk alapítványt, szervezetet vagy magánszemélyeket, akik nem lesznek közömbösek segélykiáltásomra. Öszinte tisztelettel egy szenvedő magyar nő.”

B. Rózsika

Szeben, Románia

A nyelvörködés jogosultságáról

Elfelejtett vélemények:

Brassai hosszú évtizedekig tartó csatározásai alatt sajátos állást foglalt el a nyelvújítás kérdésében. Ha valaki azt a kérdést intézné hozzám: mondjam meg, neológus volt-e Brassai vagy orthológus, nem tudnék felelni rá. Sőt talán még akkor sem, ha a kérdést így tennék fel: melyik irányhoz állott közelebb Brassai, az orthológiához-e vagy a neológiához?

Elvi meggyőződésem az, hogy a nyelvet újítani nem lehet. A nyelv nem valami szervetlen, mesterséges produktum, melyet fűzni, faragni, metszeni, csonkítani tetszésünk, praedilectiónk vagy averziónk szerint idomítani lehetne. A nyelv- szerint - olyan szerves életet él, mint a növény, melynek minden alkotó eleme az élet megélése célját szolgálja. A nyelvénél ez a természetes cél az emberek közt az egymást megértés eszköze. Ha valamiről, akkor legfeljebb nyelvfejlésről és mívelésről lehet szó; de nem olyanról, milyenben a francia kertész részesíti a díszkert fáit és bokrait, hanem olyanról, amely a természetes és szerves növekedésnek nem áll útjába, hanem azt minden tőle telhető módon elősegíti. Aki a „nyelvújítás” szót kitálalta, annak előbb az eszét kellett volna megújítania—mondja egy helyt gúnyosan.

Elvi meggyőződése az is, hogy a „földkerekségen nincsen szegény nyelv”, hogy a nyelv az emberi szellem által termelt eszméket és gondolatokat ki is tudja fejezni. Tehát a neológusoknak az az állítása, mellet nyelvújító munkájukat akarják igazolni, hogy szegény a nyelv, egyszerűen balgaság s a fordítók részéről, kik legerősebben szekundálnak a nyelvújítók mellett, a tunya lustaság és fordítói lomposság és lomhaság takargatása.

Tar Károly

Páros kérdés

Pár pár hány pár?
Párban hány jár?

(Kettő egy pár,
egypárban jár.
Magában jár
néhány, ha pár.)

Egy liba, nem a liba

Bujocskát játszik az egy,
mikor a szóból kimegy,
mert határozatlanul
a szavak elé tolul.
Egy liba nem a liba,
ebből lehet galiba.
Egy liba: ismeretlen.
A liba: egyetlen.
Ha egy ember: valaki,
az ember: tudjuk, hogy ki.
Ha több ember: emberek.
Az ember csak egy lehet.
A ház, a könyv, a ló, a tó
Az ágy, az erdő, az autó
Nevek előtt a névelőkkel,
sorjáznak összeillőkkel.
A Péter, **az** Éva, **a** Pál -
pongyolában, utcán sétál.

NYILATKOZAT A MAGYAR NYELV- RŐL

Mintegy tízmilliónyi magyarul beszélő ember él a Magyar Köztársaságban, és a szomszédos államokban több millióan magyar anyanyelvűek. Ezen országok közül több is tagja az Európai Uniónak. A kisebbségi sorsban élő magyarságnak az I. világháború befejezése óta számos helyen és számos alkalommal súlyos sérelmeket kellett elszenvednie magyar anyanyelvű, nem magyar állampolgárként.

1990 után reménykedtünk, hogy Európa ezen részének demokratizálódása, az Európai Unió jogrendszere a térség országaiban is jótékony hatású lesz, ám a 21. századba átlépve is számos aggasztó jelenséggel szembesülünk. Egyes államokban jogszabályokkal korlátozzák a magyarság nyelvhasználati lehetőségeit, s különösen a tanulóifjúságét, akiket így gátolnak anyanyelvüknek és az ahhoz kötődő kultúrájuknak az elsajátításában. Eltorzítják az egykori Magyar Királyság hiteles történelmét, művelődéstörténetét, nyilvános helyeken akadályozzák, korlátozzák a magyar nyelvű feliratok elhelyezését. Az egyik uniós tagállamban indokolatlanul váltják le a magyar nemzetiségű tisztviselőket. Szélsőséges pártok magyarellenes kampányokat folytatnak, ennek következtében a megszédített emberek meggyalázzák a magyar kulturális emlékeket, megvernek magyar nemzetiségűeket, s ezért még felelősségre sem vonják őket.

A szomszédos államok európai uniós csatlakozási szándéka, illetve uniós tagsága nem hozott tartós és egyértelmű javulást a Kárpát-medencében, kisebbségi sorban élő magyarság életlehetőségeit illetően.

Felszólítjuk a velünk szomszédos országok kormányait, pártjait, civil szervezeteit, írószervezeteit, az Európai Unió intézményeit, jogvédő szervezeteit: képviseljük és szorgalmazzuk azt, hogy a demokrácia és az emberi jogok szellemében minél teljesebben valósulhasson meg a gyakorlatban a kisebbségi magyarok és minden kisebbség jogegyenlősége nyelvének elsajátításában és szabad használatában, valamint kulturális identitásának megőrzésében is. Budapest, 2009. július elején

Magyar Írószövetség
Tokaji Írótábor
Írók Szakszervezete
Fiatalkorú Írók Szövetsége
Magyar Művészeti Akadémia
Magyar PEN Club

Össze – és széjjeltartás

Megkerestem Vanó Ildikót, azaz Skót nevén Ildikó Mairt, aki már húsz éve él a szigetországbán, és a magyarok összetartója, a március 15-i ünnep szervezője és lebonyolítója immár tizenötödik éve.

Teszi mindezt, nézzük csak miért is...

- *Honnét jött a magyarok találkozásának az ötlete?*

- Bátran mondhatom a véletlenből: ugyanis ráakadtam egy kis magyar csoportra, akik ebéddel egybekötött ünnepséget szerveztek, hogy megemlékezzenek a március 15-ről. Volt egy csoportnyi magyar az Edinburgh Egyetemen még 1995 előtt, Varga Zsuzsa és Papp Szilvia szervezésében, de amikor éppen hozzájuk akartam csapódni, hogy önkéntes, szervezőtagja legyek a csoportnak, addigra szétszéledt a banda, no meg a vezetés is. Így jött az ötletem, hogy akkor majd magam csinálom tovább... Amikor elváltunk ezt ígertem. Így történt, és ez már egy jó ideje így is megy....

- *Mennyien voltak akkor és hányan vagytok ma?*

- Akkor körülbelül 22-en voltunk, ma 120-130-an vagyunk a nagyteremben, mert már csak ott férünk el, erre vagyok a legbüszkébb. Azóta már szívügyem.... Magyar vagyok, és szeretnék az is maradni, ha itt élek is, sosem leszek skót, csak a nevem.

- *A találkozóra érkezők mit szólnak mindehhez?*

- Jó néhányan hálásak: sokszor kapok köszönőlapot vagy e-mailt, amin megköszönik a jó szervezést, és megígérik jövőre is eljönni. Mert egy ilyen napot nem lehet kihagyni! Vannak, akik, éppen csak beesnek a találkozóra, mert épp arra jártak és volt idejük... Eltöltenek velünk két-három hangulatos órát és továbbállnak... Másokat személyes barátság húz vissza a következő évben.... Sokan ekkor kötnek barátságokat, és szereznek ismereteket erről-arról. Úgy érzem ezt nem lehet abba hagyni, hiszen már több mint 15 éve csinálom.

- *Mik a tervek a jövőre?*

- Edinburghban nagy nap lesz, rengeteg vendéggel.

Így látom most augusztusban. Egy újabb Kossuth-emléktábla avatását tervezzük. Akartuk ezt már a legutóbbi

edinburghi napon, de sajnos az épület tulajdonosai határozatlankodtak. Abban az épületben ugyanis többszöri alkalommal mondott lelkes beszédet Kossuth apánk, több száz ember előtt.

- *Azt mondtad újabb Kossuth-emléktáblát avattok?*

- Igen, már avattunk egyet Dunfermline-ben, 2006-ban.

- *Hány magyar él Skóciában?*

- Erre vonatkozóan nem tudok pontos választ mondani. 2004 május elsejétől lettünk az unió tagja. A kapuk kitárultak, de hogy hányan léptek be rajta és hányan maradtak? Nem tudom, csak becült adatok vannak. Talán két-háromezren lehetünk Skóciában, a többség, úgy húszszáz, Angliában van.

- *Szerintem is a magyar a legföldhözköttettebb nemzet, a statisztika szerint még harminc kilométerre levő munkahelyre sem szívesen megyünk. Inkább választjuk a munkanélküli segélyt. Sokan felkeresnek?*

- Igen, úgy négy - öt éve megnőtt az érkezők száma, talán az otthoni rossz anyagi helyzet miatt. Ámbár a legtöbbjük csak szállás lehetőség után érdeklődik. Volt rá példa, hogy a szülők hívtak fel és érdeklődtek a város felől, ahová a csemetéjük szándékozott menni. Persze, ezek az emberek lemaradnak a közösségtől mihelyt biztonságban érzik magukat.

- *Mit értesz azon, hogy biztonságban?*

- Találnak munkát, megfelelő szállást, jó barátokra akadnak és megszűnik velük a kapcsolat.

- *Milyennek ismerted meg a magyarokat itt külföldön? Mert az én tapasztalataim szerint...*

- Igen, ez érdekes kérdés. Nem tartunk össze és ez nagyon szomorú. Illetve addig tartunk össze, amíg muszáj, vagy ameddig bajban vagyunk. Valami hiányzik belőlünk.

- *A skótok hogyan fogadják a magyarokat?*

- Tévhitben élnek, és talán egy kicsit le is néznek bennünket.

- *Igen ezt én is tapasztaltam. Talán azt gondolják barlangokban lakunk és lóháton járunk iskolába. A megkérdezettek 99 százaléka azt sem tudja, hol van Magyarország. Kedves Ildikó, köszönöm szépen a beszélgetést és kívánom, hogy a legközelebbi találkozón ne a nagytermet kelljen kibérelni, hanem az egész színháztermet!*

Szöveg és fotó:
Böszörményi Zoltán

Skóciában élő Magyarok www.skocia.co.uk

Kossuth 1860/57-es évi skóciai látogatására emlékezünk. Ezúttal szeretnénk a skóciában élő Magyarokat és kedves barátait megvenni:

A Moncrieffe Terembe

a Salutation Hotelben,

Perth városában

2009 Március 15-én, vasárnap

09. 1 és 4 között (érkezés 12:30-tól)

Egy szendvicses, könnyű ebéd lesz és ... a szokásos, hozott finomságok.

Minden hozzájárulást az édességhez (pl. pogácsa vagy sütemény) nagyon szívesen vennénk!

Az idén a részvételi díj: **£10.00** (felnőtt) **£5.00** (gyermek 6 év fölött/diák)

email cím: indy.mair@virgin.net

Ugye mindenkinek először a skót viccek, a Loch Ness, a skótduda, amit csak egy hang választ el a skót szoknyától (kilt) jut eszébe. És az örökös eső, nemzeti italuk, a whisky ugrik be, amit nemzeti öntudat jeleként iszogatnak is rendszeren.

Tényleg! Skótok-e a skótok?

Ezt nem mondhatnám, mert Nagy Britannián belül egy főre számítva a skótok adakoznak a legtöbbet.

Nagyon büszkék a hírességeikre legyen az hajdani vagy mai.

Csak néhányat említenék:

Alexander Graham Bell (1847-1922) – a telefon feltalálója

Robert Burns (1759-1796) – Skócia legismertebb s legnagyobb nemzeti költője

Lord George Gordon Byron (1788-1824) – költő

Sir Sean Connery (1930-) – színész,

Sir Arthur Conan Doyle (1859-1930) – író, Sherlock Holmes életre keltője

Sir Alexander Fleming (1881-1955) - kutató, a penicillin Nobel-díjas felfedezője

John Loudon Mc Adam (1756-1836) – építész, a macskaköves „makadám” út névadója

Sir Walter Scott (1771-1832), - „Ivanhoe”

Tobias George Smollet (1721-1771) – a modern novella megteremtője

Azt kevesebben tudják, hogy van közös vonás is a történelmünkben. A skóciai Szent Margit Magyarföld szülőtte, a Baranya megyei Mecseknádasd határában hajdan álló Réka várában élt, és feltehetően Szent István unokája volt.

Kossuth Lajos többször is járt Skóciában, és Aberdeenben kétszer is tartott beszédet.

Skócia, habár az Egyesült Királysághoz tartozik, önál-

ló parlamenttel és kormánnyal bír.

Hmm - az Unió! Már várták, felkészültek a huszonegyedik századi migrációra. Az újonnan érkezők szervezett iskolarendszert és egy tökéletesen kidolgozott „career office”-nak elnevezett intézményt találnak, ahol segítenek mindenben: önéletrajzírásban, pályázatok megírásában, különféle levelezésekben. Mindenben, ami a letelepedést, illetve a beilleszkedést szolgálja. És mindezt ingyenesen.

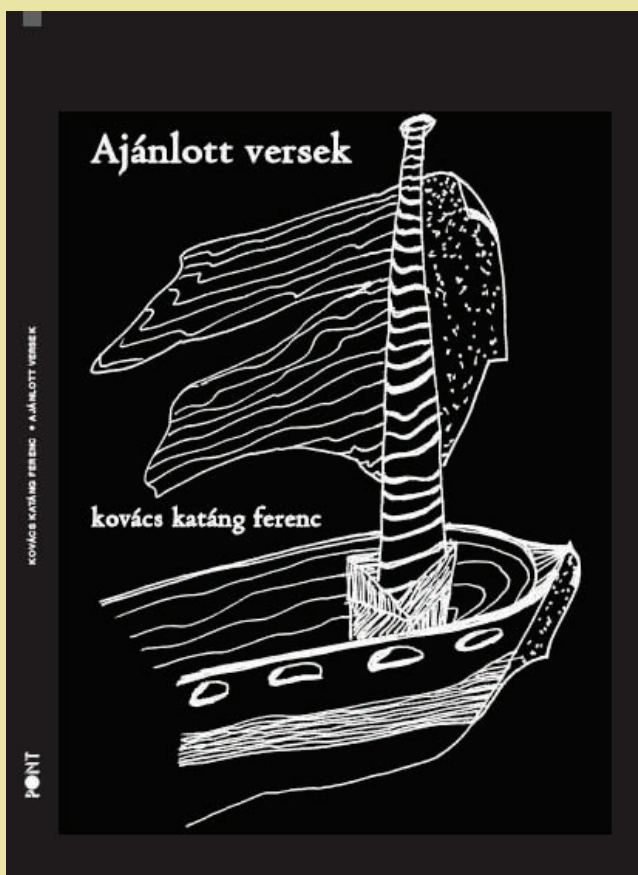
Hogy miért kerekíték ekkora feneket az előnyök bemutatására? Nem a skót duda miatt, és nem is a természeti szépségek miatt, még csak nem is a közös múlt miatt dícsérem a helyet, hanem további beszámolóim bevezetéséül. Maroknyi magyar bemutatását tervezem, akik itt élnek, dolgoznak, és nem felejtették el honnét jöttek.

Fent: csoportkép Lent: Együtt a magyarok találkozóján

HÍREKHÍREKHÍREKHÍREKHÍREK

*** Május 24-26 között rendezte a norvég irodalom külföldi népszerűsítését támogató iroda (NORLA) nagyszabású fordítói konferenciáját az Oslótól 150 km-re fekvő népszerű Klekken szálloda- és konferenciaközpontban. A 125 résztvevő 31 különböző nyelvet képviselt. Magyarországról Pap Vera Ágnes, Szöllősi Adrienne és Vaskó Ildikó kapott meghívást. Részt vett a konferencián a Norvég Szakfordítói Szövetség két tagja is, Kunszenti Ágnes és Kovács Ferenc.

*** A 80. Ünnepi Könyvhét listás kiadványaként jelent meg Kovács katáng Ferenc Oslóban élő költő *Ajánlott versek* című kötete.

A könyv bemutatója június 5-én volt a Pilinszky Kávéházban. A programot Cselényi László, a Duna Televízió elnöke vezette. Közreműködött Oberfrank Pál színművész. A helyszínen árusított könyvek teljes bevétele a Kárpátaljai Magyar Iskolai Könyvtárakért Alapítvány számlájára került. A szerző a Könyvhét alatt több napon át dedikált a Pont Kiadó, valamint az Írók Boltja sátrában. A kötet 51 fejezetének mindegyikét egy skandináv költőnek ajánlja a szerző. Azoknak, akiket az elmúlt 10 évben magyarra fordított, és különféle folyóiratokban, antológiákban, kötetekben meg is jelentetett Magyarországon.

A Könyvhét külföldi és vidéki rendezvényeinek sorában, díszvendégként, Jókai Anna író társaságában

Kovács katáng Ferenc Szatmárnémetiben, Beregszászon és Nyíregyházán is fellépett, és dedikált.

*** A Pécsi Egyetem Bölcsész Karának hét filmszakirányos diákja tanult a tavaszi félévben az Oslói Egyetem Média és kommunikációs intézetében. Záró kisfilmjüket, a norvég festőművészről, Elenor Matinsenről készült portrét június 5-én mutatták be Budapesten. A filmet a Duna TV is hamarosan műsorára tűzi.

*** A húsz éve folyamatosan megrendezésre kerülő Fördei Népzenei Fesztiválon eddig 120 országból közel 5 ezer meghívott vett részt. Az idei műsorban 23 ország 300

művésze szerepelt. Köztük július 3-án, a Muzsikás együttes.

*** Augusztus 21-én háromnapos látogatásra érkezett Oslóba. P. Tóth Zsolt Ipoly atya, a Budai Szent Imre Ciszterci Plébánia káplánja és a Mária Rádió igazgatója, hogy segítséget nyújtson a norvégiai magyar katolikus pásztorációjában. Így államalapító királyunkra, Szent Istvánra ismét lelki napokkal és magyar szentmisével, valamint az *István, a király* című rockopera részleteinek megtekintésével emlékezhetünk.

Este Szentmisével egybekötött Rózsafüzér volt a

nordstandi Árpád házi Szent Erzsébet nővéreinek kápolnájában. 22-én lelki napot tartottunk a St. Sunniva iskola aulájában. 23-án vasárnap a magyar nyelvű szentmise a St. József templomban volt. Utána kávé és sütemény mellett kiadós beszélgetésre, tervezgetésre került sor.

*** A norvégiai Magyarok Baráti Köre (MBK) augusztus 22-én rendezte meg a Szent István napi ünnepségét. A műsoron a budapesti Táncművészeti Főiskola növendékei tartottak néptáncbemutatót, majd táncház ke-

retében tanították a résztvevők egy részét. Az oslói Pevaj kórus magyar és Magyarországon élő népek dalaiból énekelt.

*** A Norvég Királyi Nagykövetség és az Országos Idegen nyelvű Könyvtár 2009. szeptember 9-23-ika között mutatja be Knut Hamsun születésének 150. évfordulójára készített plakát- és könyvkiállítását az Országos Idegen nyelvű Könyvtár kiállítótermében. Köszöntőt Mender Tiborné, az OIK főigazgatója mondott. A kiállítást Öexc. Siri Ellen Sletner Norvégia budapesti nagykövete nyitotta meg.

Az anyagot az Országos Idegen nyelvű Könyvtár, a DE Egyetemi és Nemzeti Könyvtár, a MTA Könyvtára, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, az ELTE Egyetemi Könyvtár, az Országgyűlési Könyvtár, a Pest Megyei Könyvtár, a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár, a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, a Békés Megyei Tudásház és Könyvtár, a Verseghegy Ferenc Könyvtár és Művelődési Intézet, a Nagy László Városi Könyvtár, és az Apáczai Nevelési és Általános Művelődési Központ Könyvtára gyűjteményéből állították össze. Helyszín: OIK, 1056 Budapest, Molnár u.11.

*** Tarr Béla világhírű filmrendező Oslóba látogatott. Szeptember 5.-én 15 órától részt vett a Cinemateket-ben a Sántangó c. hét és fél órás (!) filmje vetítésén.

A Norvég Filmintézet Cinemateket c. lapja 5/2009. számában oldalakon keresztül foglalkozik Tarr Bélával. Filmjei szeptemberben többször is láthatók. A Cinemateket részletes programja az alábbi címen található: <http://www.nfi.no/cinemateket/program.html>

*** Október első hetében újra beindul a Magyar Filmklub. Ezúttal Márai Sándor megfilmesített és színpadi felvételekről látható műveivel foglalkozunk. Az előadó Kovács Ferenc. A házigazda Dávoti Barna. A Filmklub idejét rendszeresen közöljük a HUNOR levelezőlistáján és az alábbi címen: <http://www.hunnor.net/>

*** A Norvég- Magyar Egyesület október 24.-én emlékezett meg az 1956-os forradalom és szabadságharc áldozatairól. Egyesületünk elnök asszonya, dr. Nagy Mária Lucia emlékbeszéde után Bozi Lajos, a Magyar Köztársaság oslói nagykövete üdvözölte a szép számmal megjelent honfitársait. Az emlékműsorban fellépett Wolfgang Plagge zeneszerző, zongoraművész, az egyetemes kultúra lovagja. Hans Hartvig Seedorf „Ungarn” című versét, valamint Nordahl Grieg „De beste” című írását Ida Marie Andenæs Galtunk, Viktoria Ose és Ida Cecilia Juhász mondta el. A fenti versek Sulyok Vince és M.L. Nagy fordításában Fried Zita és Harcsik Szabolcs tolmácsolásában magyarul is elhangzottak. Részleteket láthattunk az Ungarn i flammer: oktober 1956 című dokumentumfilmből.

*** November 1.-én került sor a Magyar Filmklub keretében a Márai Sándor sorozat második részére. Kovács Ferenc ezúttal „A gyertyák csonkig égnek” című, a nemzetközi irodalmi életbe is berobbant, ugyanakkor sokat támadott műről tartott előadást. A könyv egyik kiadásának fűlszövege szerint: „Az 1942-ben megjelent, nagy indulatoktól feszülő, szuggesztív erejű regény vakító élességgel világít a barátság, a hűség és az árulás ösvényeibe. Két régi barát évtizedek után újra találkozik, s végigbeszélgetik az éjszakát. A múltra visszatekintve egyikükből vádlott, másikukból vádló lesz...”

HÍREKHÍREKHÍREKHÍREK

Szerkeszti:
Kovács Ferenc
ferenc.kovacs@media.uio.no

**Sárközi Rita
Sunyál Orsolya**

NORVÉG EMLÉKEINK

2009. január 22. Ferihegy 1-es terminál. Búcsú a családtól, mosoly, könnyek. Nem olyan hosszú az a négy hónap. Vigyázatok magatokra, egymásra –bíztattak. És felszállt a gép. Elindultunk Norvégia fővárosába, Oslóba. Elsők voltunk a Budapesti Állatorvosi Egyetemről, akik Erasmus ösztöndíjjal Norvégiában tanulhattunk. Út az ismeretlenbe, a hideg, északi országba, a vikingek leszármazottaihoz, a fjordok, a hó és a téli sportok birodalmába. Izgultunk. Vajon elég lesz-e az angol nyelvtudásunk, megértjük-e a norvégokat? Norvégul nem tudunk és most sem tudunk.

Szerencsésen landoltunk Rygge repterén. Norvég földön voltunk, irány Oslo. A buszterminálban egy kedves ismeretlen ismerős, egy operaénekes fiatal asszony várt ránk, akivel az elmúlt hónapokban leveleztünk. Egy barátnő barátnőjének a barátnője. Kicsi a világ. Elfoglaltuk a szállásunkat; egyszemélyes szobák, a folyosón hét ilyen volt. Közös mosdó és konyha. Egymással szemben lévő szobákba kerültünk. Ha kinyitottuk az ajtókat, olyan volt, mintha egy szobában laktunk volna. Este megismerkedtünk szomszédjainkkal és olasz évfolyamtársnőnkkel, Francescával.

Másnap vele együtt mentünk be az Oslói Állatorvosi Egyetemre, hogy elintézzük hivatalos papírjainkat. Kaptunk diákigazolványt, sok-sok tájékoztató anyagot, függőnyt a szobáinkba, kedves és bátorító szavakat a koordinátorunktól. Elindultunk felfedezni a várost, a Trafikan-tenben vettünk utazókártyát és diákigazolványt. Este International Coffee Hours-ra mentünk, ahol magyar diákokkal találkoztunk. Médiát tanuló fiatalokkal, akikkel később nagyon jó ba-

rátok lettünk. Innen továbbmentünk az Operacaféra, ahol a kedves ismerős, a már nem is annyira ismeretlen ismerősünk énekelt.

Szombaton felfedeztük a Királyi Palota, a Nemzeti Színház, a Városháza s az Akershus környékét. Este a Norvég Magyar Egyesület újévi rendezvényén voltunk, ahol norvégiai létünket nagyban meghatározó magyarokkal ismerkedtünk meg. Vasárnap újdonsült magyar és olasz ismerőseinkkel kirándultunk a Frognerseteren, ahova földalatti, T-bane visz fel. Ez Európa legnagyobb szintkülönbséget, 460 métert megtevő metrója. Elvarázsolt minket a kilátás, a 80 centis hó, a havas fák, a sífutó és szánkózó norvégok. Hógolyóztunk, beszélgettünk, sétáltunk, magunkba szívtuk a friss levegőt. Pesti levegőhöz szokott tüdők fellélegzett, kitisztult. A magyar vizsgaidőszakot hátunk mögött hagyva vidáman néztünk a tizenhárom hetes szakmai gyakorlat elé.

Gyakorlatunkat rotációs rendszerben töltöttük, majdnem minden héten másik klinikára voltunk beosztva, de mindenhova együtt. Rajtunk kívül még két olasz és két spanyol cserediák volt, de mindig voltak velünk norvég diákok is. Akár csak Magyarországon, itt is öt éves az állatorvos- képzés, azzal a különbséggel, hogy az utolsó másfél év csak gyakorlat, és dönteniük kell, hogy milyen irányba szeretnének szakosodni. A norvég diákok a kisállat, a ló, a nagyállat, az élelmiszer-higiénia és a halgazdálkodás közül választhatnak. Nálunk ilyen szakosodásra nincs lehetőség, általános diplomát kapunk és majd később, a diploma megszerzése után lehet szakosodni. Ötödévesként jöttünk ki, itt most negyedéves hallgatókkal voltunk egy rendszerben.

Amikor eldöntöttük, hogy beadjuk jelentkezésünket az oslói gyakorlatra, nem gondoltuk, hogy Norvégia, és a főváros, Oslo ennyire elvarázsolt és magával ragad minket. Ehhez az is kellett, hogy olyan csodálatos embereket ismertünk meg, mint Kovács Ferenc és felesége, Ágnes, Lucia néni, a kint élő fiatal magyarok valamint az Oslói Egyetemen Média

és kommunikációs intézetében fél éves ösztöndíjjal tanuló pécsi diákokat, akikről kiderült, hogy a közelünkben laktak. A srácokkal a hétvégére már közös programot szerveztünk. Felkerültünk Ferenc levelezőlistájára, amin keresztül értesültünk a koncertekről, kiállításokról, tulajdonképpen minden kulturális dologról, ami Oslóban történt. Részt vettünk pl. Ferenc Németh Lászlóról szóló irodalmi estjein. Annyira jó volt végre nem szakmai előadásokat hallgatni, újra „irodalom órán” ülni, és ezáltal teljesen feltöltődni. Most már értjük, miért kell távol tartania magát az embernek attól, hogy szakbarbárrá váljon.

Végigjártuk médiás barátainkkal, elsősorban Zolival és Márkóval a Bygdøy félsziget múzeumait, megcsodáltuk a viking hajókat, a Fram múzeum hatalmas sarkkutató hajóját. A Néprajzi Múzeumba épp a számik nemzeti ünnepén mentünk, így rénszarvashúst kóstolhattunk és számi sátorban számi kávét iszogattunk. A Lappföldön élőket Norvégiában számiknak hívják. Szinte majdnem minden múzeumban olvashattunk róluk, megcsodálhattuk színes ruháikat, szánjaikat.

Hatalmas hőesésben vettünk részt februárban a 150 éve született Knut Hamsun, Nobel-díjas norvég író ünnepségsorozatának nyitó estjén, amikor a Nemzeti Színházról indulva egy korhű szabadtéri játéknak, az Éhség című kisregény dramatizált változatának voltunk részesei. Fél óra séta volt a Szent Olav térig, közben meleg levest kortyoltunk (az utcán osztogatták, mint Hamsun idejében a népkonyhákon). Ekkor még nem tudtuk, amit pár hónappal később a repülőn hallottunk, hogy Pesten játsszák Knut Hamsun Éhség című darabját. Ott a helyünk!!!

Ferentől értesültünk a Norwegian olcsó repülőjegyeiről, és a fiúkkal, Zolival és Márkóval fejünket összedugva elhatároztuk, hogy ellátogatunk a Sarki Fény és az Éjféle Nap hazájába, az Északi-sarkkörön fekvő Tromsø városába. Norvég kint létünket jellemezte, hogy szinte minden megoldódott felesleges görcsölések nélkül, és minden úgy alakult, hogy a legjobb lett. Tromsøi szálláskeresésben voltunk, amikor jött az e-mail Fe-

renctől, hogy él ott egy magyar férfi családjával, aki szívesen lát minket, elalhatunk nála. Francesca, az olasz lány erre csak annyit mondott, hogy kezd meg szokni, hogy mindenhol vannak magyarok Norvégiában. Majdnem ugyanannyit repültünk északra, mint amennyit Budapesttől Oslóig. Több mint 3000 km-re voltunk családuktól. Egyszerre volt félelmetes és lenyűgöző, ilyen messzire még sohasem utaztunk. Felkészültünk a legnagyobb hidegre, hiszen a sarkkörön már illik röpködni a mínuszoknak, de óriási meglepetésünkre és egy kicsit talán csalódásunkra is, eső fogadott minket. Eső Norvégiában. Még ilyen se láttunk itt, csak havat, havat, havat! Állítólag fél évszázada nem esett ennyi hó Oslóban, mint ezen a télen. Szerencsések voltunk - ebből a szempontból is. Tromsøben kevesebb volt a hó, mint Oslóban! Kisebb kalandozás után megtaláltuk vendéglátónk házát, lepakoltunk és nyakunkba vettük a várost. Megcsodáltuk a főutcat, a Művelődési központtal szemben lévő kis katolikus templomot, betértünk a Polarmúzeumba, ahol Roald Amundsen életét, utazásait mutatták be, és számos dolgot az északi sarkkörön túli vadászatairól is. Hazafelé sétálva gyönyörködtünk e sziget csodálatos fényeiben, ami sajnos még nem a Sarki Fény volt. Este házigazdánkkal beszélgettünk, sok volt a közös élmény, mert Péccsét volt Ő is kollégista. Másnap a Polária Múzeumba látogattunk, ahol etetés, úszás és játék közben láttunk három szakállas fókát. Félóránként volt filmvetítés, Svalbard állatvilágába repített minket. Mozi és a planetárium egyben. A múzeum után átsétáltunk a hídon és megnéztük a híres modern templomot, sajnos csak kívülről, mert épp felújítás alatt állt. Estére terveztük a nagy "Sarki Fény Felderítő Expedíciót". Busszal kimentünk a városból, át a hídon, elhagytuk a szigetet. A végállomásán szálltunk le, és jó egy órát túráztunk a hegyek között a 30-50 cm-es hóban. Már

nem zavart a város fénye, csodálhattuk az eget. Csodálhattuk volna, ha nem lett volna felhős! Ez bizony pech volt a javából!! Itt-ott feltűnt egy-egy csillag, de a zöld-vörös-villogó Sarki Fényt nem láttuk. El voltam keseredve. A fiúk próbáltak felvidítani, és Zoli még meg is jegyezte, hogy ne aggódj Rita, majd holnap, amikor felszállunk a repülővel és elhagyjuk a felhőket, akkor gyönyörködünk a Sarki Fényben. Viccnek szánta, mi mosolyogtunk rajta...

Hétfőn megnéztük a Tromsø Múzeumot, ahol sok érdekeset tudtunk meg a Sarki Fény keletkezéséről, ami tulajdonképpen a légkörbe behatoló töltött részecskék által keltett időleges fényjelenség. Délután elbúcsúztunk szállásadónktól, és repülőre szálltunk. Átvágva a felhőkön kipillantottam az ablakon, hogy talán mégis láthatunk valamit... egy csillag tűnt fel, majd jobban kitekintve elállt a szavam, és csak karjelzésekkel és mindenféle nemzetközi jelzéssel hívtam fel a fiúk és Francesca figyelmét, hogy ott van, ott látható egy zöld csík, ami tuti a Sarki Fény! Rátapadtunk az ablakra és egymást nyomorgatva alig akartunk hinni a szemünknek! És ekkor a pilóta lekapcsolta a fényeket és bemondta a hangosbemondóba, hogy jobbra az égbolton a Sarki Fény látható. Fél percünk volt csodálni ezt az égi jelenséget, a kis csíkról kiderült, hogy az egész égboltot beborítja, csak a repülő fénye ennyire elnyomta. Aztán kigyúltak a fények, és a szemünk elől eltűnt a csoda. Visszahuppantunk az üléseinkbe és átadtuk magunkat a teljes katarzis érzésének. Láttuk, szinte fel se fogtuk. Igaza lett Zolinak! Percekig meg se bírtunk szólalni, engem a sírás környékezett. Ide (is) vissza kell jönni, még egyszer látni a Sarki Fényt, illetve visszajönni júniusban is, amikor nem megy le a Nap.

Február végén életünk egyik legizgalmasabb élményében volt részünk: kutyaszánóztunk. Oslóból busszal mentünk Fagernesig, onnan kocsival vittek minket Nøsenbe. Az első dolgunk a kutyák megismerlése volt, szakmai ártalom! Egy gyors ebéd után Varga Péter és barátja, Kenneth igyekezett belőlünk pár óra erejéig kutyaszánost faragni. Az első és egyetlen szabály: „Soha ne engedd el a szánt!” Indulás előtt még egy jó tanácsot kaptunk, mely úgy szólt, hogy igyekezzünk a szánon maradni. Az első borulás után rájöttünk, hogy ez a sport mégsem olyan egyszerű, mint amilyennek tűnt, és a szán sem annyira stabil, mint mi azt előtte gondoltuk. A kötelező pár esés után már élvezni is kezdtük a száguldást a havon. Fel se tűnt, hogy 25 km-t tettünk meg alig másfél óra alatt! A kutyákon szinte meg se látszott, hogy ennyit futottak, pedig még az emelkedőn is fêkeznünk kellett. Ellenben mi nagyon elfáradtunk. Egy hét kellett ahhoz, hogy elmúljon az izomlázunk, hogy harci sebeink begyógyuljanak.

Március végén Koppenhágába látogattunk. Délután indult a hajó, így még volt alkalmunk egy kicsit napozni is, bár a szél meglehetősen hideg volt. Este jót táncoltunk szeretett ABBA- együttesünk dalaira, majd hagytuk, hogy a hullámok ringassanak álomba. Reggel korán keltünk, hogy elhaladtunkban láthassuk Hamlet várát. Miután kikötöttünk, első utunk a kis hableány szobrához vezetett. Meglepett minket, hogy Koppenhágában már nem volt hó. Helyette rengeteg tavaszi virágot találtunk: tele volt a város krókusszal, nárcisszal. A rendelkezésünkre álló 7 órát igyekeztünk maximálisan kihasználni, megnéztük a városházát, a palotát, Andersen szobrát, a Csillagvárat. Végül az Operával szemben közösen ebédeltünk. Ide is vissza kell még jönni!

A négy hónap alatt több vendégünk is akadt, március végétől szinte minden második hétvégén jöttek hozzánk rokonok, barátok. Újra és újra bejártuk a várost, a múzeumokat, a Nemzet Galériában már nemcsak a festmények, de a biztonsági őrök is ismerőseink voltak. Jó lenne, ha Pesten is mennék ennyiszor múzeumba! Március végén kipróbáltuk a 2,5 km hosszú oslói szánkópályát. A húsvéti szünetben ellátogattunk Lillehammerbe, túráztunk az er-

dőben. Minden hónapban részt vettünk a MIN, Magyarok i Norge nevezetű fiatalokból álló társaság által szervezett összejöveteleken.

Utolsó közös utazásunkra április végén került sor, amikor elrepültünk a fjordok és az esernyők városába, Bergenbe, ahol szinte mindig esik az eső. Mi szárazon megúsztuk. Az óváros, a Bryggen megtekintése után elstáztunk a Természettudományi Múzeumba, ahol a különböző csontvázak áttanulmányozásával anatómiai ismereteinket bővítettük. Szállásadónkkal, egy norvég fiatalemberrel megmásztuk a Fløyent, ahonnan gyönyörű kilátás nyílt a fjordra. Majd a norvég szokásoknak megfelelően mi is kipróbáltuk a szabadban grillezést. Váratlanul ért, amikor húsz piros nadrágos fiatal libasorban felsorakozott mögöttünk, és percekig követtek és utánoztak minket. Később megtudtuk, hogy az érettségire készülő diákok május 17-ig, a nemzeti ünnepükig ebben a ruhában máskélnak a városban, ebben járnak iskolába, és mindenféle vicces dolgot művelnek. Így készülnek az érettségire?! Érdekes lenne, ha nálunk is bevezetnék ezt a szokást... Hibát követünk el, hogy repülővel és nem vonattal jöttünk, mert a hét órás út a fjordokon, hegyen-völgyön át vezet, és Norvégia legszebb arcát mutatja. No de se baj, még egy ok arra, hogy visszajöjjünk!

2009. április 29. Véget ért a gyakorlat, véget ért közös kalandunk. Búcsúztunk egymástól és Oslótól, Norvégiától. Változtunk ez alatt a 4 hónap alatt, reméljük jó irányba. Tetszik a norvégok lazasága, nyugalma, kiegyensúlyozottsága. Ezt haza kellett hoznunk. Ahogy azt a sok mosolyt, nevetést, optimista szemléletet, amit a magyaroktól és norvégoktól kaptunk. Gyakorlatnak indult, egy életre szóló négy hónap lett belőle. Teljes mértékben igazak ránk, és minden emberi kapcsolatra Agnes Replier szavai: „nem tudunk tiszta szívből szeretni valakit, akivel még sohasem nevettünk együtt”.

Budapest, 2009. augusztus

Isten, amikor Erdély földjét megteremtette,
Pihenőszéket készített magának felette,
Aláhívta a földjéhez tartozó népet,
S oltár-zsámolyul rendelé neki a széket,

Melyet ha letről nézel felfelé menet,
Láthatod, hogy Erdély fölött ez tartja az eget,
És e földhöz hozzátartozik Csaba népe,
Kinek oltára és menedéke: az Isten széke.

Melynek magasából dűlnak-dűlnek olykor vihar-szelek,
Vagy a békesség áldó fénysugara onnan aláperreg,
Mert a vadon lehet fészke is a zúgó zivatarinak,
De lehet ágya is a békének, melyben a csend hallgat.

Kedves Barátaim!

Sajnos egyre több híradás közli a világgal, hogy a Maros-völgye Erdélyben, melynek mellékfolyóiként csak a Küküllőket, s a Nyárádot említem, egy kultúrájú és egynyelvű terület, az egységes románság mindenkor és oszthatatlan része. Fesztiválok, kis-és nagyrendezvények sorozatait szentelik ennek s a média segítségével, elektronikus postázással világgá kürtölik. Nekünk, székelyeknek és magyaroknak nem kell tartanunk attól, hogy ez igaz, mert nem az! De mit ér az igazság akkor, ha csak mi tudjuk? Mit ér az, ha tudjuk, hogy őseink művelték, védték és tették élhetővé e földet, melyért meghoztak minden áldozatot, közte a legdrágábbat, a véráldozatot is? Gyermekünk, unokáink, - és főleg az Erdély határain kívül élők -, akik olvassák ezeket a hamis állításokat, egyre gyakrabban kérdezik: „miért vagytok úgy oda azért a népért, azért a nyelvért, Erdélyért? Érdemesebb inkább angolul, olaszul, svédül, spanyolul tanulni!”

Értük, magunkért kell egyre többet nyújtanunk nekik, és ha Benedek Elekék, Kós Károlyék, Wass Alberték és sokan mások megengedték maguknak a mitológiai magasságokat, akkor engedje meg közülünk is magának az, akinek vénája van hozzá ezt a régiót..., talán megérti a következő generáció is ERDÉLYT! S ha más nemzeteknek sikerült mitológiát gyártania abból, amijük nincs, miért ne éljünk mi is e lehetőséggel, felhasználva azt, amink van?!

György Horváth László

A haza éltető figyelme

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár **Tejezetek a nyugat-európai ma-
értelmiségi körök történetéből**
nel rendeztek konferenciát.

nyitót mondott **Fodor Péter** a
rosi Szabó Ervin Könyvtár fő-
gatója

dások: **Gömöri György** irodalom-
nész, nyugalmazott egyetemi ta-
nyugati magyar értelmiségi kö-
s a hivatalos Magyarország ,
akas Tiborc a Hamburgi Egyetem
ugor Intézetének lektora *A német-
égi magyar értelmiségi körök,*
Enikő történész *A Hollandiai*

*Mikes Kelemen Kör története, Sárközi
Mátyás* író, műfordító *Szepsi Csombor
Kör története, Márton László* író,
műfordító *A franciaországi magyar
értelmiségi körök történetéről, Tar
Károly* író, szerkesztő *A skandináviai
magyar értelmiség jövője, Bartók
Miklós* orvos, a BPT elnöke *A Borne-
misza Péter Társaság tevékenysége a
magyar nyelvterület határán*
Pomogáts Béla irodalomtörténész,
a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetkö-
zi Társasága (Anyanyelvi Konferen-
cia) elnöke

A konferencia alkalmából rendezett
kiállításon válogatást mutattak be az
Országos Széchényi Könyvtár, az Or-
szágos Idegen nyelvű Könyvtár és a
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár a nyu-
gat-európai magyar emigráció értelmi-
ségi köreinek könyv- és folyóirat állo-
mányából.

A konferencia anyagából készült
kötet nemsokára megjelenik.

A MAGYAROK TÖRTÉNETE - 14

Hunyadi János, a törökverő

A bábolnai felkelés évében lépett a magyar trónra az első Habsburg, aki a félszáz évig uralkodó Zsigmond király veje volt. Albert herceg tizenöt esztendeig várt magyar királyi címre, de nem sokig viselte a koronát, mert az Erdélybe betörő török ellen kellett indulnia, és a táborban ragályos betegségben hirtelen meghalt. Azt nem jegyezhettem fel a történelem, hogy milyen vírus oltotta ki életét, mert az akkori tudomány nem tudott a mai napig félelmetes vírusokról, de még a megelőző oltásokról sem.

Történt akkor, mintha ma lett volna, két részre szakadt az ország, pedig egyesülnie kellett volna a török veszedelem ellen. Merthogy mindig, akkor is veszedelem fenyegette Magyarországot. Német, török, orosz és mindenféle bacilusok. Mostanában, nagy vitézséggel maguk a magyarországiak fenyegetik egymást.

Szóval, az özvegy királyné pólyás fiának, a magyar urak pedig Ulászló lengyel hercegnek szerették volna a koronát. Amíg torzsalkodtak és az osztrákokkal szövetkeztek, nőttön-nőtt a veszedelem, de akadt egy köznemes, a havasaljai kenéz unokája, Hunyadi Vojk vagyis János, vitéz katona, aki Zsigmond király kegyeltje volt. Azt rebesgetik, hogy édesanyja, Morsinai Erzsébet, szép leány lehetett, mert Zsigmond királynak is nagyon megtetszett. Ez a király többek között arról is messze földön híres volt, hogy szeretett szép asszonyokkal feredőzni, lányokhoz is fölöttébb vonzódott. Amikor a kenéz lányának hasa domborodni kezdett, valószínűleg királyi tanácsra férjhez adták, nevelőapát találtak a fiúnak. A nevelőapának is volt egy fiúgyermek. Őt is Jánosnak keresztelték, s ez is kételkedésre készíti azokat, akik vitézünk apai származását kutatják. Utána felfelé vitt a ranglétrán Hunyadi János útja, szörényi bán lett s Nándorfehérvár kapitánya. Verte a betolakodó törököket, ahol csak érte. Csak Várnánál nem volt szerencséje. Az ottani csatában elesett Ulászló a fiatal király, s kis ideig maga is a román vajda fogságába került. A gyermek László király kiskorúsága idejére kormányzónak választotta az országgyűlés. Persze, hogy irigyei ezt nem nézték jó szemmel.

Na, de indult nagy gerjedelemmel II. Mahomed, hogy elfoglalja egész Európát. 150 ezer emberrel és 300 ágyúval és ráadásul a folyón 200 naszáddal jött. Akkor még híre sem volt az Európai Uniónak, így aztán Hunyadi János és druszája, Kapisztrán, Ferences-rendi barát parasztokból, diákokból toborzott hadsereget, és Nándorfehérvárnál úgy megverte a törököt, hogy azóta sem emlegetik. A keresztény világban viszont nagyobb nál nagyobb volt az öröm. Megszólaltak, és azóta is minden délben ennek a csatának az emlékére szólnak a világ összes harangjai. Csak az a fránya vírus ne lett volna. De ott volt akkor is a táborban, és nem kímélte a vezért sem, aki megbetegedett és 1456. augusztus 11-én jobblétre szenderült. Gyulafehérváron temették el a Hunyadi-család sírboltjában. Vitéz harcait fia, a művelt és igaz-

ságos még o k o s a b b a n Mátyás folytatta, mert nemcsak harcolt, hanem épített és mindenféleképpen gazdagította az akkor is szégyény magyar hazát.

Régi magyar elnevezések

Hónapok

Amikor első alkalommal találkoztam hónapjaink magyar nevével egy naptárban, olvasás közben végig pergett előttem egy teljes év.

Láttam a hó fergeteget, ahogy végig száguld az utcákon, az olvadó jeget a folyón, a tavasz első óvatos virágait, a hűvös szél által borzolt réteket és lefelőket.

Az éledő fákat és bokrokat, ragyogó smaragdzöldbe öltözködve, az életet adó áldott Nap aransárga sugaraival borított virágos mezőket.

A terméstől roskadozó gyümölcsösöket, az érett kalászatokat amint a szélben lágyan hajladoznak. Az aratókat a földeken, a frissen kaszált tarló illata betölt mindent. Gépek és ember szorgoskodnak mindenütt, s a kis magoncok félősen megbújnak a földben.

Az erdők tarka ruhába öltöznek, majd ruhájukat félősen a földre ejtik, és a vastag lombtakaró alatt, az új életről álmodik Földanyácskánk.

Január	FERGETEG hava
Február	JÉGBONTÓ hava
Március	KIKELET hava
Április	SZELEK hava
Május	ÍGÉRET hava
Június	NAPISTEN hava
Július	ÁLDÁS hava
Augusztus	ÚJKENYÉR hava
Szeptember	FÖLDANYA
Október	MAGVETŐ hava
November	ENYÉSZET hava
December	ÁLOM hava

Segíts, hogy a feledés homálya ne rabolja el tőlünk, régi hagyományaink és múltunk tengernyi emlékét.

Múlt nélkül, nincs jelen és nincs jövő

„Az iskolák fölöttébb szükséges voltáról”

A nyugati régióban Svédországban jónak mondható az anyanyelvi oktatás, de az Európai Unióban jobb is lehetne. Mert kell! Folytatjuk sorozatunkat. Nevelők, szülők tanulságos hozzászólásait reméljük és várjuk.

Gyermekrajzpályázat

Balassi, a lovasok kapitánya

Az európai Balassi-hagyomány központja, a www.balassi.eu gyermekrajzpályázatot hirdet, hogy felidézze az 1580-as Hatvani vásárutést annak 430. évfordulóján. Salánki György históriás éneke 1581-ből így részletezi az egy évvel korábban, Szent György havában végrehajtott haditett:

Lovaggal, gyaloggal vitéz Balassa
Házakat, pénzes boltokat törött vala,
Gyermekeket, bulákat fogott vala,
Sok törököt nyakon kötöztet vala.
Nagy örömmel vitézek juttak vala,
Eger várában beszállottak vala,
Kótyavetyét mindjárt hánytak vala,
Istennek nagy hálákat ők adtak vala.

Balassi mint egri hadnagy vezette katonáit a hatvani szandzsákságig, lóháton tette meg az utat vitézeinek jó részével együtt. A 430. évfordulón, 2010-ben jó alkalom kínálkozik tehát arra, hogy a költőt mint a lovasok kapitányát idézzük fel. Az európai költőóriás nemcsak jószággént használta a lovakat, hanem kedvelte, sőt szerette is őket. Erről árulkodnak verssorai. „Az jó hamar lovak is csak benned vigadnak./ Mert fáradság után füremedt tagokat/ Szép harmatos füvel hizlalod azokat,/ Új erővel építvén üzéshez inokat” - írja az áldott szép Pünkösdknek gyönyörű idejéről szóló versében. Kereskedőként is foglalkozott velük. „Jó hamar lovakért járván Erdély földét/ nem nagy fáradság nélkül” - fogalmaz Ötvennyolcadik címen jelzett költeményében.

A 10 és 14 éves kor közötti gyermekeknek azt kell megrajzolni, lefesteni vagy számítógépes grafikában megjeleníteni: hogyan képzelik el ők eme haditett.

A pályaművet 2009. november 15-éig kell a [balassi @ balassi.eu](mailto:balassi@balassi.eu) címre eljuttatni.

Az európai Balassi-hagyomány központja az összes pályaművet sikeresnek tekinti. Közülük öt alkotást emel ki díjazottnak. Ezek alkotói és családtagjaik meghívót kapnak a 2010. február 14-én, Bálint napján - vasárnap - sorra kerülő rendezvényre, a Balassi Bálint-émlékkard átadási ceremóniájára.

Az utazás és a Budapesten tartózkodás költségeit az utazó családok maguk viselik, ehhez támogatást a pályázat kiírójától nem kapnak: erről a rajztanároknak célszerű mindjárt a pályázat bejelentésekor tájékoztatni a gyerekeket. A kardátadáson kifejezetten mint közönség lesznek jelen, ott ez a rajzpályázat nem kerül szóba. Könyvjutalmat a győztesek postán kapnak.

A gyermekrajz-verseny kifejezetten internetes rajzvetélkedés. Eredményhirdetése kizárólag a világhálón zajlik, külön postai levelet erről nem kapnak a pályázók. A rajztanároknak célszerű tájékoztatni a gyermekeket arról, hogy értesítést is kizárólag elektromos postán kapnak.

A győztes öt alkotás egy évig fenn lesz a Balassi Bálint-émlékkard hivatalos honlapján - miként a tavalyi győztes rajzok ott jelenleg is megtekinthetők a www.balassi.eu webhelyen.

Ti is, rárószárnyon járó hamar lovak,
Az kiknek hátokon az jó vitéz ifjak
Gyakorta kergetnek, s hol penig szaladnak,
Adassék egészség már mindnyájatoknak!

Forrás: www.preshaz.eu/Hirek.htm

Hoffman Mónika nem tanítónő, hanem a malmöiek kedvenc, Budapest és az Egyesült Államokban is sikeres énekes, aki a gyerekeket is elbűvöli. Minden alkalomkor szívesen látják a Pannonia Klub rendezvényein.

Önkéntes tanító néni

A következő levél érkezett a szerkesztőségbe:

„Nevem Mezei Judit, Debrecenből írok Önnek. Kilenc éve tanítok egy általános iskolában, sok hasznos tapasztalattal a hátam mögött. Szívesen segítenék egy magyar nyelvi nyári táborban pedagógusként, ahol a magyar népmesék, versek, mondókák, dramatikus játékok és hozzájuk kapcsolódó manuális foglalkozások keretén belül közelebb tudnánk hozni a gyerekeket a magyar kultúrához. Svédországban eddig kétszer jártam és nagyon tetszett, annyira, hogy elkezdtem svédül tanulni. Céлом, hogy segítsék a kint élő magyar gyerekeknek és gyakoroljam a svéd nyelvet. Bízva abban, hogy tudunk egymásnak segíteni, mellékelem az önéletrajzomat és várom választát.”

Tisztelettel: Mezei Judit
judit.mezei@yahoo.co.uk

Szerk. megj.: Úgy vélem, a tanítónő jelentkezése a jövő nyárra is érvényes. Egyesületeink meghívhatják!

Bogácsi üzenet és meghívó

A bogácsi fürdő borfürdő is lehet, de Hajdú Imre író és fia Boráros téri „megállójában” felüdülés, a szép szó, a gyógyfürdés utáni kellemes csevej helye is. Szeretik ott a svéd-magyarok is. A táj pedig szívszorító, a hegyoldalban legnagyobb magyar színészeink emlékére egy-egy fát ültettek a mindenben iparkodó helyiek.

Barcelonában

Zlatannál, a svéd csodafocisnál is érdekesebb Gaudi mester keze nyom a Szent Család épülő templomán, a Nemzeti Múzeum és a Güell park, ahova mozgólépcső

Fotó Ligeti Pál

Lőrinczi Borg Ágnes verseskötetei

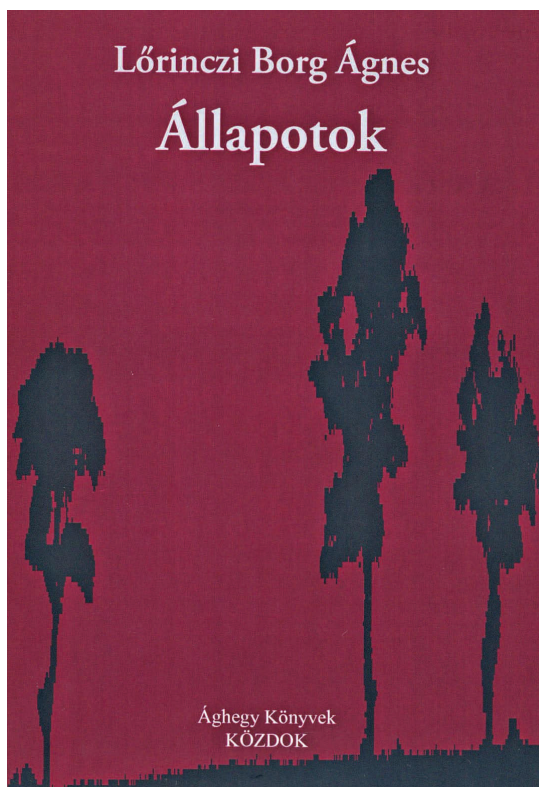
Lapunk régi és kitartó munkatársának, az Ághegy-Liget baráti Társaság ügyvezetőjének és pénztárosának a nyáron két verseskötete jelent meg az **Ághegy Könyvek** sorozatban. Az itt bemutatottat magyarul a *Tillstånd* címűt pedig svédül írta. Eppen itt az ideje, hogy megtudjunk róla egyet s mást, hiszen minden valószínűség szerint nevével az elkövetkezőkben is gyakran találkozunk még.

1974-ben születtem Marosvásárhelyen. Az írás szükséglet, gondolataim és érzéseim tisztázása, valamilyen benső, néma beszélgetés a léttel. Lőrinczi leány vagyok, többször is hangsúlyozták a szüleim, de még mindig nem ismertem meg eléggé a Lőrinczieket. Inkább csak önmagamat. Jelenleg Lundban élek. Közel másfél évtizedes ittlétem

summázása: két egészséges gyermek, egy aránylag nem háttorzongató válás, sikeres új élettársi kapcsolat és két mesterfokú végzettség – a magyar irodalom és az államtudományok terén. Ennyi, ami hiteles és dokumentált, minden többi, imitt-amott barátságként, szerepetként, versként vagy lomként van jelen életemben. Minden erőmmel azon vagyok, hogy olyan legyek, mint bárki más. Igyekezeteim éveit alatt kezdem elfogadni azt, aki vagyok.

Két nyelven írok, svédül és magyarul. Verseim korábban az Ághegy folyóiratban, a Magyar Ligetben, és valamikor a 90-es évek elején, a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Líceum iskolaiújságában jelentek meg nyomtatásban. Ez itt az első verseskötetem.

A magyarországi Bükfürdő vár nyáron, ősszel, de télen is. Nemrég Bükfürdőn, Európa egyik legbővebb vizű termálfürdjében gyógyították a Svédországban és otthon szerzett reumámat. Bükfürdő Nyugat-Magyarország legismertebb és legkedveltebb gyógyfürdője. Szombathelytől és Sárvártól 27 km-re, Soprontól 57 km-re található. Ausztria felől is könnyen megközelíthető. Jó közlekedési feltételekkel, gyógyuláshoz, pihenéshez, kirándulásokhoz kedvező klimatikus környezetben várja vendégeit. Az 1282 m mélységből feltörő 58 fokos büki gyógyvíz a kalcium, magnézium-hidrogénkarbonátos termálvizek csoportjába tartozik. Magas szénsavtartalmú, fluortartalmú.

A téli időszakban is több gyógyvizes medence működik. Májustól őszig, 13 hektáros, csodás zöld parkban gyermekmedencék, úszómedence, termálvizes medencék üzemelnek.

A gyógykezelés a következő betegségekre ajánlott: porckopás, méhszéklerakodás, méhszegény csontok, lumbágó, ortopédia, köszvény, idegsebészeti műtétek utáni rehabilitáció, bal- és jobbkezes. Bükfürdő a reumások kedvenc Mekkája.

Szalontai Éva

Békássy N. Albert írásának folytatása a 13. oldalról

Götz Anna és Rubold Ödön hivatott komolysággal és cselekvő példával válaszol aggodalmunkra: „A példát élni és éltetni kell”- vallják Sütő Andrással estjüknek vezető gondolataként. Azért is kitűnő ez az összeállítás, mert miközben a szerző szövegeivel építkeznek, arra döbbennek, hogy nem írói breviáriumot szerkesztettek, és láttatnak, hanem mai hogylétünk lélek-hangjait és gyötreimait erősítik fel Sütő András örökké aktuális életművéből. Ilyenképpen érintenek meg, és hatnak a pódiumjáték következő jelenetei is. Már nemcsak a kolozsvári Nemzeti Színház történelmi küzdelme, hanem a jelenkor művészeinek színház-álma is drámai monológga sűrűsödik a *Mondd!* című vallomásban. A színház hatalom, az anyanyelv, a költészet örök letéteményese, amit cenzorok, divatdiktátorok, pubertáskorban ragadt ötletszabászok, selypegő alternatívok a maguk színvonaltalanságára züllesztnek, mondván: a színház én vagyok!

A művészpár, az árral szemben úszó pisztrángtermészettel ellentmond a fogyasztói világnak és központi hatalomnak, amely szellemi értékeink, hitéletünk, nemzeti intézményeink, kultúránk végzetes elgyöngítésére, lepusztítására alapítványokat, minisztereket, s általuk kinevezett felügyelőket üzemeltet. Már-már tébolyító, amibe jutottunk. Egyre bizonytalanabban tekintünk körbe: ugyan kivel, kikkel lehet még eszmét cserélni megmaradásunk kérdéseiről? A bizonytalan jövőt mérlegelve, vannak még olyan erők és személyek, akik helyre zökkennek a hobbant világot? S emberi és nemzeti arcát visszanyerheti ez a történelmi viszályokban és hazugságokban végkimerülésbe hullott nép?

Köszönet az élményért!

Megfázás ellen

Torma A frissen lereszelt torma kitisztítja a hörgőket, és az arcüregekben lévő dugulást is képes enyhíteni. A tormában lévő izotiocianát nevű vegyület hatására a légutak könnyebben megszabadulnak a váladéktól, csökken a gyulladás, a légzés könnyebbé válik. Aki a különlegesebb ízeket is szereti, van kedve és lehetősége, a japán wasabit is kipróbálhatja. Ez a zöld torma-féle rendkívül erős, és még komolyabb tisztító hatással rendelkezik, mint a torma.

Gyömbér Enyhíti a köhögést, csökkenti a torokfájást, és egyben a vírusokkal szemben is képes felvenni a harcot. Kínában és Indiában már évszázadok óta használják a gyömbért a megfázás kezelésére. Influenzás időszakban igazi orvosság a gyömbértea mézzel és citrommal. Egy darabka friss gyömbért tegyünk forrásban levő vízbe, majd hagyjuk ázni öt percre. Szűrjük le, és izesítsük mézzel, citrommal. Kortyolgassuk egész nap.

Erős paprika A csípős fűszer leginkább a hörgőkben és az arcüregekben lévő dugulást enyhíti. A paprika csípősségét „okozó” kapszaicin stimulálja a váladéktermelő sejteket a tüdőben és az orrüregben, illetve segíti a váladék eltávolítását. Hasonló a hatása a Cayenne-borsos teának, melyet házilag készítsünk el: egy negyed teáskanál Cayenne-borsot adjunk el bögre forrásban lévő vízhez, izesítsuk frissen facsart citromlével, egy kevés gyömbérrel, és édesítsük mézzel.

Vöröshagyma Kitisztítja a hörgőket, és az arcüregekben fellépő dugulást is enyhíti. A népi gyógyászatban az asztma gyógyszere. Emellett egyes másodlagos baktériumfertőzéseket, mint például a tüdőgyulladást is képes legyőzni. A kiperéselt nyers hagymalevet narancslével vagy citrancslével fogyaszthatjuk, ekkor nem érződik annyira az intenzív íz.

Hagymatea Két-három fej vöröshagymát mossunk meg jó alaposan héjastul, és vágjuk össze. Főzzük néhány percre egy liter vízben. Ízesíthetjük szárított kamillával, hársfával is. Pirítsunk meg három evőkanálnyi barna cukrot, és hígítsuk fel a hagymafőzettel. Mézzel édesítve igyuk, aprókat kortyolgatva.

Forralt bor A népi gyógyászat egyik legjobb módszere a melegen gőzölgő, illatos forralt bor elkortyolgatása. A bort - legyen az vörös vagy fehér - forralás előtt érdemes vízzel felhígítani. Ezután már kedvünk szerint fűszerezhetjük fahéjjal, szegfűszeggel, mézzel. Teaboltokban és nagyobb üzletekben már külön forraltbor-fűszerkeveréket is vásárolhatunk.

Húsleves A húsleves, akárcsak a többi forró, gőzölgő ital, melyet meghűlésre ajánlanak, segít felszakítani a váladékot, pótolja az elvesztett folyadékokat, és a kaparó toroknak is enyhülést hoz. A kutatók a tyúkhúsleves vizsgálatokkor a legfontosabb hatóanyagoknak a vitaminokat, ásványi anyagokat, fitokémikáliákat találták, és egy aminosavat, melyet ciszteinnak hívnak. A házi húsleves még jobban enyhíti a tüneteket, ha fokhagymával, Cayenne-borssal vagy curryvel ízesítjük. Bár az is igaz, hogy a húsleves akkor hat a betegre a legjobban, ha azt egy szerető családtag viszi az ágyába.

Fokhagyma Helyi antibakteriális hatást fejt ki, segítségével elmúlik az orrdugulás, javul az étvágy. Náthás időszakban hente legalább egyszer együnk nyers fokhagymát, vagy igyunk naponta alkoholos fokhagymacseppeket. A fokhagyma egyszerre csökkenti a dugulást a hörgőkben, kitisztítja az orrot, és enyhíti a torokfájást is. Ezeket a hatásait a benne lévő kénnek köszönheti, mely jellegzetes szagát és ízét is adja. Aki a fokhagyma intenzív ízét nem kedveli, az süsse meg a gerezdeket kevés

olívaolajjal fóliában, majd passzírozza szét, és kenje kenyérré.

Cékla A céklából készült ital segít leküzdeni a náthát és az influenzát. Gyógyhatását, mely nyersen a legnagyobb, a benne található vitaminoknak, ásványi anyagoknak, valamint fito-vegyületeknek köszönheti. Rendkívül gazdag folsavban, C- és B-vitaminokban. Gyümölcscentrifugában kiperéselt levét répa- és almalével fogyaszthatjuk. Salátákat nyersen is gazdagíthatunk vele.

Savanyú káposzta A káposzta savanyítva őrzi meg leginkább magas C-vitamin-tartalmát. Ennek a jelentősége igen nagy, mert ételünkben az elkészítés során - a hő hatására - a C-vitamin nagy része tönkremegy. Télutón a C-vitaminban dús savanyú káposzta segíthet ezt a hiányt pótolni. S az sem elhanyagolható szempont, hogy ez a zöldség lehet az egyik legolcsóbb C-vitamin-forrás a hideg időben.

Citrusfélék A citrus-gyümölcsök mellett, hogy C-vitamin-bombák, tele vannak gyulladáscsökkentő antioxidánsokkal. A lázas állapottal vagy hányással járó influenzában is segítenek pótolni az elvesztett folyadékot, és csökkentik a tünetek intenzitását. Ha télen mindennap egy pohár narancs- vagy citrancslevet elfogyasztunk, felerősíthetjük immunrendszerünket a megfázás ellen. Jó tudni! A grépfrútban található egyes vegyületek megváltoztathatják a gyógyszerek hatását, ezért ha gyógyszeres kezelésre szorulunk vagy krónikus betegek vagyunk, kérjük ki orvos tanácsát. Antibiotikum helyett: mézes fokhagyma Két gerezd fokhagymát nyomjunk át fokhagymanyomón, majd keverjük el 1 teáskanál mézzel. Naponta 4-5-ször ismételjük, hiszen ez a legjobb természetes antibiotikum, 2-3 nap alatt kitakaríthatja a kórokozókat a szervezetből. Érelmeszesedés ellen és az immunrendszer erősítésére 33 dkg megtisztított fokhagymát fokhagymaprésben szét nyomunk, majd 10 napig áztatjuk 3 dl, 96%-os, kapható alkoholban, lezárt üvegben. Közben naponta egyszer felötyköljük, hogy a fokhagyma hatóanyagainak kioldódását ezzel is serkentsük. Ezt követően a pépet tiszta ruhán átszűrjük üvegbe. A nyert folyadék tömény, ragacsos fokhagymakivonat. Adagolása: mindig evés előtt kell meginni, kevés tejben, gyümölcslében vagy vízben elkeverve. Reggel, délben és este

- 1. nap: 1 csepp 2 csepp 3 csepp
- 2. nap: 4 csepp 5 csepp 6 csepp
- 3. nap: 7 csepp 8 csepp 9 csepp
- 4. nap: 10 csepp 11 csepp 12 csepp
- 5. nap: 13 csepp 14 csepp 15 csepp
- 6. nap: 15 csepp 14 csepp 13 csepp
- 7. nap: 12 csepp 11 csepp 10 csepp
- 8. nap: 9 csepp 8 csepp 7 csepp
- 9. nap: 6 csepp 5 csepp 4 csepp
- 10. nap: 3 csepp 2 csepp 1 csepp
- 11. naptól: napi 3 x 25 csepp, amíg a folyadék el nem fogy.

A kúra idején érdemes a szokásosnál több folyadékot fogyasztani.

Állítólag 7 évig nem kell megismételni a kúrát. Ha valaki kedvet érez hozzá, javasolom, próbálja ki, hiszen veszélytelen, és viszonylag olcsó szerről van szó.

vidám oldal

Sosem fordítanék hátat a barátaimnak - annyira azért nem bízom bennük.

Ha filozófushoz fordulunk válaszáért, a végén magunk sem tudjuk, mit kérdeztünk.

Mit ér az ember, ha a felesége özvegy?

Minden idős emberben lakozik egy fiatal legbelül, és csodálkozik, hogy mi a fene történt.

Az öregkor legbiztosabb jele, amikor a gyertyák többbe kerülnek, mint a torta.

A párom azzal vádol, hogy sosem figyelek rá...Hmmm...Vagy valami ilyesmivel...!

Hiszek a sárkányokban, a jó emberekben, és egyéb fantázia-szülte lényekben.

Bizonyos körökben a kaviár is része a létminimumnak.

A házat gyerekbiztossá tettük, de valahogy mégis bejutnak...

Kétféle sebtapas van: Az egyik nem ragad, a másik nem jön le.

Minél gazdagabb a rokon, annál ritkábban zavar.

A chiliszósz határozott fellépésű ketchup.

Az ígéret szép szó - semmi más!

A jó főnök nemcsak ígér, be is tart...

Ha a kísértetek át tudnak menni a falon, miért nem esnek át a padlón?

Nem lehet állandóan mindig! Néha kell egy kis időnként is!

Három negatív szó, együtt mégis pozitív: NINCS SEMMI BAJ!

A férfiak azért nem tudják, milyenek a nők, mert folyton arról elmélkednek, milyennek kellene lenniük.

Csak tudnám, miért mondják azt, hogy turistaszezon, ha nem szabad rájuk löni?

Az angol ülve gondolkodik, a francia állva, az amerikai járkálva, a magyar utána.

OK! Kigyógyultam a skizofréniából, de hol vagyok most, amikor ekkora szükségem lenne rám?

Óvd a fákat, mert lehet, hogy még vissza kell rájuk másznod!

Már a jövő sem a régi.

A hülyeséggel párosuló szorgalom a legrosszabb konstelláció.

A demokrácia az egyéni tudatlanság kollektív bölcsességébe vetett szánalmas hit.

Kétféle embercsoport létezik; akik értik, amit nem irányíthatnak, és akik irányítják, amit nem értenek.

Az igaz szavak ritkán szépek. A szépek ritkán igazak.

Elképesztő, hogy egy tévécsatorna, amelyet a lakosság 5%-a néz, 95%-ot képes felháborítani!

Szeretném én az operát, ha nem volna benne az az éneklés!

Ha tényleg úgy nézel ki, mint az útlevélképed, akkor minden bizonnyal szükséged van nyaralásra!

Harakiri-oktató: Na, jól figyeljete, mert csak egyszer mutatom meg!

Sohasem értettem, a babák miért szopják az ujjukat. Aztán megkóstoltam a bébiételt...

Az agglegény ismeri legjobban a nőket, ezért maradt agglegény!

Légy önmagad, mindenki más már foglalt.

Minden gomba ehető. Legalábbis egyszer...

A Balatonban mindenhol leér a lábam...maximum a fejem nem lóg ki!

A formatervező elsődleges feladata, hogy

megnehezítse a gyártó, és lehetetlenné tegye a karbantartó munkáját.

Bármely egyszerű probléma megoldhatatlanná fejleszthető, ha eleget töprengünk rajta.

Az lehet, hogy nincs mindig igazam, de sohasem tévedek.

Azok a bennszülöttek, akik dobokat ütögetve próbálják elűzni a gonoszt, komplett idiotáknak tűnnek azon okos emberek szemében, akik a dudát tövig nyomva próbálják megszüntetni a közlekedési dugót.

A szerelem vak, a barátság pedig behunyja a szemét.

Nem kérek zsebszámológépet, meg tudom számolni a zsebeimet egyedül is!

A tinik akkor érik el a felnőtt kor küszöbét, amikor rájönnek, hogy a hifi hangerőszabályzó gombját balra is el lehet tekerni.

Az ideális szerető reggel hétkor pizzává változik.

A Föld IQ-ja állandó, csak egyre többen vagyunk.

Én nem lehetek pesszimista - nekem az úgysem menne

Ne makacskodj, forogj együtt a Földdel!

Adok egy lapátot, hordd el magad!

Igenis, vannak érzéseim! Most azt érzem, hogy éhes vagyok!

Olyan világban élünk, amelyben a limonádé mesterséges aromákat tartalmaz, ellenben a bútórápoló szerek valódi citromot.

Mikor ér egy férfi 100 forintot?

Amikor a szupermarketben a bevásárlókocsit tolja.

Mi a különbség a száraz kutyaedél és a férfi között?

Az előbbiben több az agyvelő.

Miért adnak nevet a férfiak a micsodájuknak?

Hogy meg tudják nevezni azt, aki az életüket irányítja.

Miért nem kapják el a férfiak a kergemarhakórt?

Mert ők disznók.

Miért kell a nőnek inkább szépek, mint okosnak lennie?

Mert a férfiak inkább látnak, mint gondolkoznak.

Mi a különbség a joghurt és a férfiak között?

A joghurt alapját kultúrában tenyésztik.

Hogyan nevezik azt a férfit, aki agyi teljesítménye 90%-át elveszítette?

Özvegy.

Mi a közös a férfiban és a padlócsempében?

Először le kell fektetni, hogy utána egy életen át ugrálhass rajta.

Az északi Benes-dekrétumok

nyári történetek

20.000, Norvégiában 40.000. Ezek a számok nem hitelesek. Ők maguk azt tartják, hogy 100-130 ezres a számi közösség, de még mai napig sem merik nyilván megvallani ezt. Hogy miért? Erre a későbbiekben... Olvassák!

Itt az élet "közepe" a rénszarvas. Ma már a legmodernebb eszközökkel, motorosszánnal és helikopterrel is terelik

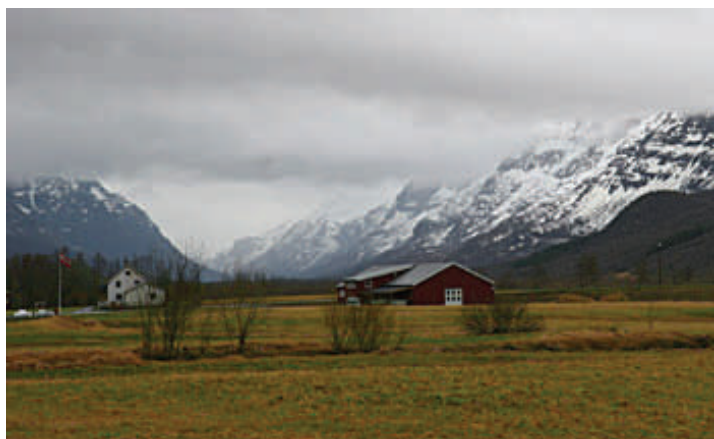
Nem ritka a svédül, norvégul vagy angolul megszólaló ember náluk. Elég turista keresi fel a sarkkört vagy az északi síparadisomokat, ahol a hegyek süvegéről a legforróbb kánikulában sem olvad el a hó. Változatos színekben, de nem túl sokan angolok, hollandok, németek, litvánok, észtek, lettek. Ritkán egy-egy lengyel gékocsi is végigsuhan a terepen vagy megáll egy-egy kijelölt kempingben, üdülőhelyen. De a főútról nem térnek le. Bokatoró a próbálkozás. Én is napokig kényszerpihenőn voltam a rénszarvascsapásos hegyek utáni gyaloglások okozta lábsérülésekkel. "És hogy magyar?" csapták össze kezeiket, és majdnem megtapogattak minket. A legtöbben sohasem hallottak Magyarországról. Az idősek is csak egyszer, 1956-ban. A fiatalok, akik ma

A nagypolitika boszorkánykonyhájában mérget kevernek. Jól összeállított recept szerint keverik, hadd legyen hatása és mellékhatása egyaránt. Használ az a mérgekeverőknek, de árt a másik oldalnak; nagyon árt. Jaj a legyőzötteknek! Jaj a mellékhatással sújtottak-nak! Hihetetlen, de a skandináv de-mokrácia keverte ki legelőször a kitelepítés intézményrendszerét a mai modern Európában.

A Benes-dekrétumok magyar földön az itt leirtaknál húsz évvel később, 1945-46-ban jelentek meg, hasonlóságukért, módszereikért, hatásaikért a Skandináv államokból az 1920-as évektől kezdődően szimbólikusan ekként lehet fogalmazni:

láttak élő magyar embert. Földjükre magyar ember még nem tette be a lábát. Természetesen nem zárhatják ki azt, hogy utazhatott itt magyar az Északi-sarokra, de az az egyszál autóúton, vagy mellettük a tengeren vagy fölöttük a levegőben történhetett. A tengeri út alatt a fjordokkal tűzdelt Norvégiát értem, Svédország, Finnország és Oroszország területeivel együtt. Mert ez északi négy országban éltek és élnek a számik. A volt Szovjetunió területére nem jutottam el, Finnországban ismerkedtem velük,

Svédországban és Norvégiában megismertem őket, ezt a nagyon különös népet, melynek egyedülként a világon a poklában nem kénes-tűz lobog, hanem a jég fagyaszt.

Csodaország

A számik földjét járom, ezt az óriási mesetájat, melynek minden röge, zuga egy-egy legenda születési forrása. Utitársammal, aki úgyszintén magyar, fejünket kapkodva ismerkedünk meg egy megdöbbentő igazsággal, a számik igazságával. Először csak egy érdekes hasonlat sejlik fel előttünk a történelem zuhatagából. Külső, és általában az őket elnyomó vagy a fölöttük számszerűtlen többséget képező nemzetek elnevezései a mérvadóak népek meghatározásánál. Így lett a számikból lapp, a bukovinai és moldvai székelyekből csángó. Az amerikai bennszülöttekből indián. Mi tagadás, azoknak az amerikai népeknek sem túl sok közülük volt és van Indiához.

Isten különös kegyelme által a számik földjén taplatok az északi sarkkör tájékán. Utitársammal települések egész sorát járjuk végig, ahol érdeklődő szempárok kísérik és fogadnak. A különös érdeklődés oka: még sohasem

Bár a volt Szovjetunióban, Murmansk környékén nagyobb területeik voltak, a szisztematikus kommunista asszimiláció áldozataul esett e nép. Mindössze 2000 ember él számiként Oroszországban. Finnországban 6000, Svédországban

már iskolába járnak a tankönyvekből olvastak róla. Ne legyen hibájuk, hogy Magyarország fővárosát Bukarestben vagy Belgrádban vélik. Mi sem sokat tudunk róluk, legfennebb annyit, hogy lappok és Lapp-föld.

Ezután e közismert kefejezéseknél maradok) Mondhatni, hogy az északiak vagy skandinávok csángói, azaz kisebbsége. Földje ma hivatalosan a Lapp-föld, népe a lappok. A kisebbség kevés áldásával és sok-sok keresztjével a vállukon élő nemzetség, melynek emberi jogait én, az erdélyi magyar tökéletesen megértem. Engem sem anyakönyvezhettek magyarul születésemkor Erdélyben. Engem is román iskolába kényszerítette, de ott és akkor kommunizmus volt. A lappoknál ellenben demokrácia volt a neve a rendszernek, mely túltett a felvidéken, erdélyin vagy délvidéken azzal, hogy a sírfeliratokra sem engedte a neveiket felvésetni az anyanyelvükön. Érdekes, sőt csodabogárnak számítottunk magyarként, főleg erdélyi kisebbségi magyarként. Kézről-kézre adtak, és így eljutottunk a nemzetség vezetőihez. Ők már hallottak rólunk, magyarokról, sőt, nemzetközi kisebbségi konferenciákon részt is vettek magyarokkal együtt Bolíviában vagy Olaszországban. Lehet, hogy egymás mellett ültek, lehet, hogy kezét is fogták, de az angol nyelv leple alatt nem tudták pontosan azt, hogy ki a magyar. Csak annyit, hogy két erdélyi magyar is ott volt az egyik konferencián. Végül az egyre szélesedő ismeretségi körben eljutottunk a svédországi Tärnabybe, (ejtsd: Ternabü) egy ízig vérig lelkes tanár házaspárhoz, Enokssonékhoz, akik kiejtették (bár nehezen) a Bartha nevet, megnevezve dr. Bartha István malmői lakost, akivel rendezvényen találkoztak Lundban, mely településüktől több mint 1600 kilométerre van északon.

Sigrid Ståenberg

iskolaigazgató Tärnabyben. Életét tette fel a számi gyermekek taníttatására, népe joga-inak az elismerésére, fenntartására. A háttérben szimbólumállataik: a szarvas és a hal ..., valamint a rovásírásunkhoz kísértetiesen hasonlító írásuk

Az idős házaspár nemcsak néptanítója volt nemzetségének, hanem nyelvőrzője, folkloristája, mese, ének, hagyománygyűjtője... mindenese. Hatvan évig tanítottak az iskolában hivatalosan svédül, ha inspekció volt. Mert az anyanyelvük oktatása csak az utolsó 10-15 évben valósulhatott meg, melyből ők már keveset tanítottak. Nyugdíjasok. Addig kötelező volt a lappok részére az adott ország nyelve. Ezért írtam azt, hogy ha inspekció, tanfelügyelő volt az iskolában, mert küldték a nyakukra elégszer őket..., de ha nem volt hivatalos kiküldött, akkor megtanították a svéd, norvég mellett a saját nyelvükre és írásukra a gyermekeket. Pedig ez szigorúan tilos volt, sőt még otthon a családban is tiltották használatát. A templomban is csak évente egyszer lehetett saját nyelvű istentisztelet. Ezzel még a trianoni határokon kívül rekedt magyarokat is alulmulták. Nálunk legalább az istentiszteleten és otthon megmaradt az anyanyelv használata. A lappoknál nem. Hivatalosan arra tanították őket, hogy szégyen számiul, azaz lappul beszélni ha elkerülnek otthonról. A katonaságban sem derülhetett ki a lapp származás, a felsőbb iskolákban és munkahelyeken sem. Lapp névvel nem lehetett magas, fontos beosztásba kerülni. Így lett Kari-ból Karlsson, Eri-ből Eriksson. Ismerős? Erdélyben Szabóból Sabáu, Demeterből Dumitriu, Kissből Chisu. Felvidéken Nagyova, Kissova, Andrásovszki stb. És amikor mindezeket Trianon összefüggésébe megemlegettem a ternabyi iskolaigazgatónak, Sigrid Ståenberg asszonynak, akkor a fejéhez kapott. Mintegy delejtűtés futott át rajta a felismerés: őket is Trianon után telepítették ki a lakhelyükről. A nagyszülei hajdani elbeszéléséből hallotta először aényt. Az északi számikat (lappokat) lehozták erőszakkal a hegyvidékről, és rátelepítették a déli számikra csordáikkal együtt. Mindez 1920 és 1927 között történt. Messze felnyúlt a Svédországban nem is létező első világháború és Trianon keze észak

felé. Csak éppen a történelemben nem így említették. Pedig minden bizonnyal a háború által nem érintett svéd politikusok az európai társaiktól és a mi csúfos megaláztatásunkból tanultak. Az iskolaigazgatónőt, aki a számi nép zászlóvivője, számos tanulmány írója, úgy megérintette Trianon hatásának a lehetséges felgyűrűzése Lappföldre, hogy azonnal elhatározta, utána néz, és nemzetközi kisebbségi konferenciákon előadásokat is tart e témáról. Ennél több is született. Iskolájának támogatását felajánlotta egy erdélyi vagy kárpátaljai magyar, kisebbségi testvériskolának, amellyel kapcsolatot létesíthetnének...?

Az 1920-as évek előtt négy lapp nemzetség élt észak-Európában. A keleti számik Oroszország és Finnország területén, az északi számik Finnország, Svédország és Norvégia területén, a lulle számik Svédország területén, míg a déli számik Svédországban és Norvégiában. Külön határaikat nem említem, ugyanis a számik vándornép volt, akik rénszarvasaikkal bárhol, bármikor átléphettek azokat.

Hatalmas csordákat legeltettek télen és nyáron egyaránt. A csordák tápláléka érdekében állandó mozgásban éltek. Nem volt állandó lakhelyük, hanem vándorló-nomád életmódot folytattak. Nemcsak a munkájuk által voltak a szarvasokra utalva, hanem legendái eredetüket is közösnek tudják velük. Hagyományos táplálékaik között nem szerepel a zöldség, gyümölcs. Táplálékukat is a szarvas biztosítja. Tej, hús ad nekik. A meleget is az biztosítja számukra. A bőrből ruhákat, bocskorszerű csizmákat készítenek. Az állatról lenyúzott bőrt a patakba teszik ázni. Addig tartják ott, amíg a szőr lemállik róla. Azután a napon megszáritják. Szükségszerűen cserzik is. Azt, amit kint használnak esőben. Lábbelinek a szarvas patáit, azaz lábbőrét használták. A lefejtett bőrt kitoldották szükség szerint valamint talpat varrtak rá. A gyermekbölcsők is rénszarvasbőrből készültek. Kikészített szarvasbőrrel bélelték a sátraikat is. Fekvőhelyük is szarvasbőrből készült. A legfontosabb használati eszközeik is: szánokra felmálházható szállításra alkalmas zsákok, hátizsákok. Ruháik alapanyagát is a rénszarvas adta, amelynek még az inait is felhasználták megszáritva varrócérna gyanánt. A csontjából munkaeszközöket és luxuscikkeket állítottak elő. Egyéb alapanyagaik is természetes anyagok voltak. Gyapjú, fémszál, fa (háncs) és más állati bőrok is.

A mitológiájukban a rénszarvasnak égi az eredete

Életvitelük a vándorlás volt, melyet a politikai-földrajzi határok sem tudtak megakadályozni. A Szovjetúnióból is átjártak a szarvasaikkal a határon. A legnehezebb hitleri korban is, amikor Norvégiát megszállták a németek,

vidám változatai vannak. Már 1913-ban fonográfra rögzítette őket Karl Tirén vasúti mérnök, amikor vasutat építettek a területükön. Nemrég egyéb anyagokkal együtt a Svéd nemzeti Múzeumból előkerültek e dalok. A Stockholmi Musikkmuseet kiadta az eredeti hanganyagokat 2003-ban. Vezetőik vallási vezetők voltak a törzsek szövetségében. Ős

karácsony első napja. Akkor mindenki ünnepel. Sajnos saját papjuk nincsen csak egy. Ő végigjárja a lapp gyülekezeteket, de egy évben csak egyszer jut el egy helyre. Számi nyelven folyik ilyenkor az istentisztelet. Egyébként az adott ország nyelvén vásárnaponként vagy más alkalmakon, finnül, norvégul vagy svédül.

átléptek a határokon. Tudomásul vették a katonák az érkezésüket vagy távozásukat, és szemet hunytak fölötte. Különben katonának a saját országaikban csak az utóbbi néhány évben hívták be őket. Aki rénszarvast tartott az mentes volt régen a katonaság alól. Alkohol ritkán, csak sátoros ünnepek alatt isznak. A mai boltjaikban sem árulnak italt. A 2/8 százalékos gyenge sört is csak délután 6-ig árulják Norvégiában. Az ünnepi pálinkájukat titokban, de külön ezt végző emberek főzik és csakis krumpliból. Ha valaki ma italozni szeretne, akkor a legközelebbi benzinkútnál rendelhet pálinkát, bort, melyet Svédország délebbi részéről odaszállítanak neki busás áron és hosszú idő alatt.

Szokások, hagyományok. Ma már a gyermekek ismét népviseletben konfirmálnak.

Vallásuk a mai államvallás Finnországban, Svédországban és Norvégiában. Luther szerinti evangélikus. A 16. században lettek keresztyének. Azelőtt természet-imádók voltak. Papjaik a sámánok. Fő áldozatuk pedig a rén-szarvas. A hal és a madár is szimbó-umuk volt. Sámán-énekeiket, melyeknek használatát tiltották, dobok kíséretében énekelték. Kőbe vésett emlékeik maradtak fent. Énekeik a jojkák. Szöveg nélkül torokból éneklük őket. Az általunk ismert jodlizáshoz hasonlítanak. Sirató és

Matterja (atyja) és Matterkkatól (anya) származtatják magukat. A jövődőt ismerő gyógyítójuk a Nojd vagy Sámán volt. Hatalmas vízzel telt rézedényben jósolt, gyógyított. Általában vagy egy szent hegyen vagy egy szent tó, folyó közepén egy szigeten. Szent napjuk a csütörtök volt. Ennek következő a története a svédországi déli számik szerint:

„Messze a magas havasról leérkezett egy folyó-völgyébe, az alföldre a sámán, ahol rézbánya volt. Az ötvös mesterrel hatalmas rézteknőt szerződött meg. A mester elvállalta az elkészítését, de nem értette, hogy hogyan szállítja majd fel a hegyre a teknőt a szent ember.

- Ne törődj vele – bízatta a sámán. – Csak készítsd el. Majd elkerül a rendeltetési helyére. Megállapodtak. A mester elkészítette a mázsás teknőt, mely az első csütörtökön megmozdult. A második csütörtökön kissé felemelkedett a levegőbe, és lebegni kezdett ott. A harmadik csütörtökön pedig felrepült a havasra.” Még emlékeznek az öregek a rézteknőre, mely életet mentett.

Ma az ünnepük a vásárnap. Ha lehet akkor pihennek. A rénszarvascsordákat sem bocsátják a legelőkre. Egyébként a rénszarvas mozgásától függ az esketés, keresztelezés és temetés. Annál a templomnál tartják azokat, melynek közelébe érnek a csordával. Magam is részt vettem egy keddi esketésen a tärnaby-i templomban. A legfontosabb ünnep ma a

Anna Kråik népdalénekes jojkázik. A színpadon sem tagadja meg eredetét

Erkölcseik tiszták. A hit, a hagyomány, a tél és az annak megfelelő ruházat megakadályozta náluk a bokor alatti bujálkodást. Az esketést akkor tartották, amikor elértek egy templomhoz. Ha útközben a saját vándorló papjukkal találkoztak, akkor sátort készítettek, és abban esküdtek meg. A lány csak asszonyként léphetett be a fiú sátrába. Az apa állította össze a saját lánya stafirungját. Ha több lányának is szarvast tudott adni, akkor a szarvasokat jellel látták el. Az egyik lánynak egyféle, a másiknak másféle jel jutott. Ezekből a jelekből később a nemzetségeket is meg lehetett különböztetni. Ma e jelek igen fontos segítségei a lapp-kutatóknak. A szülés a sátorban zajlott le, ha éppen nem vándoroltak. Ha igen, akkor minden ceremónia nélkül a fenyőfa alatt hozták a bábák segítségével magzataikat az asszonyok a világra. A bábák a saját idősebb, tapasztaltabb asszonyaik voltak. Családi segítség.

Keresztelni akkor kereszteltek, amikor egy templom közelébe értek. A temetési szokásaikat is a csorda szállása határozta meg. Ha télen meghalt valaki, akkor a vadállatoktól tartva a halottat vagy sziklarepedésbe, vagy egy tó közepére kövek alá rejtették el. Tavasszal, amikor kiengedett a föld annyira, hogy sírvermet lehessen ásni benne utána mentek, és egy rénszarvasbőr-zsákba leszállították a holttestet

nyári történetek

a nemzetséghez. Egy templom közelében pedig eltemették. Egyszerű kő került a hant fölé. A válás ismeretlen volt régen Lappföldön.

A kitelepítések

1914-1927-ig zajlottak Svédországban. Az északi lappokat erőszakkal beköltöztették a déli lappok földjeire és letelepítették őket. Magyarul rátelepítették a déli lappokra, akiknek már volt bizonyos közigazgatásuk, és az azokhoz tartozó egy némely épületközpontjuk. Téli szállásuk is volt, épített (fa)házakkal együtt. Ezeket a sebeket a mai napig sem tudta kiheverni a majdnem azonos kultúrájú, de nyelvében különböző két számi nemzet(ség). Az északiaknak több volt a szarvasuk, és ezekkel együtt szállást kellett adjanak nekik a keletiek. Felállították az északiak a sátraikat a keletiek területére, és lassan kiszorították őket otthonaikból. Országukat egységesen LAPPONIÁNK nevezték el. Romániában így is tanították az 1930-as években az iskolákban a történelmüket és külön térkép jelölte Lappóniát. A svéd, a norvég, a finn, de főleg az orosz-szovjet hatóságok igyekeztek lesepíteni térképeikről és népeik közül e nemzetségeket. Az Uppsalai Egyetem is vizsgálta antropológiailag a lappokat, melyből falcis végkövetkeztetésekre (is) jutottak: nem egyenértékűek a lappok az egyéb lakossággal. Komoly felméréseket végeztek rajtuk, mely megállapította az alacsonyabbágukat, a végtagjaikat, így a fejük térfogatának a kisebbségét. Még a nemiszerveiket is lemérték. A felmérések végeredményeképpen arra a megállapításra jutottak, hogy a számik alacsonyabb rendű népek, akikre nem vonatkoz-

tathatóak az általános szabályok. Az iskolaidejüket (kapacitás hiányában) lecsökkentették, azon belül a tanulóórák számát is, és hosszabb vakációkat, tanszüneteket rendeltek el a lappoknak. Arra hivatkoztak, hogy a fej-térfogatuk kisebb mint egy átlag más emberé, tehát az agytérfogatuk is szűkebb. Ezért igyekeztek elkeverni, beolvasztani őket. Ez már az összes vizsgált lappra vonatkozott. Neveiket: SAKKA, JAITA, OMMA stb. átírták svédre, norvégra. Nagyobb településeiket vízzel árasztották el völgyzáró gátakat építve föléjük. Csak 1980-ban volt az első tüntetés ezek ellen Oslóban. Norvégiában néhány lapp falu esett volna áldozatul a tervezett völgygátnak. Ekkor szólalt meg először a lapp hivatalos tiltakozás. Ezután már hamar lekörözték Romániát, Felvidéket. Nálunk, Erdélyben a kommunizmus széteséséig nem hallathatták hivatalosan hangjukat a Bözödújfalut védelmezők. Az Erdőszentgyörgy melletti Bözödújfalunak is az lett a sorsa Ceaușescu alatt: elárasztották vízzel templomostól, iskolástól.

Lappföld ma

Területeik óriásiak. Ami nálunk 10 kilométer az náluk 100. Balatonnyi tengerszem- Szent Anna tavuk van hihetetlen magasságban. Tiszányi folyók, Marosnyi patakok, pisztrángos tekerő-patakok, sziklákat zúzó vizesések, fekete pillangók, júliusi szűzfehér hó. (Júliusban hiába vártuk az éjszakát. Így éjjel kettőkor napsugárban indultunk el horgászni. A tél az ellenkezője.) Az erdők aljnövényzete: vörös moha. Szabadon él itt a szarvasok mellett annak ellensége is, a farkas. Ezért a védő kutyák, melyek nem hasonlítanak szokásaikban a Svédországban és Norvégiában emberhez szelídített testvéreikhez. A sátraiknak az őseik rendelés nyomán nem szedik fel a faállványzatát akkor, amikor tovább-állnak csak a bélelő anyagát, azért mert ha utánuk más fára dt

csorda, vagy vándor érkezik ne kelljen azt vágnia, felállítania. (Sátraik kísértetiesen hasonlítanak a mi jurtáinkra.) Munka és munkahely kevés akad. A rénszarvasenyésztésen kívül az erdő-gazdaság, halászat, turizmus a meghatározók. Gyárak, üzemek nincsenek a területen. Sajátos a sportolási lehe-őség. A téli sportolók mindegyike itt edz, vagy éppen ide való.

A fiatalok ismét kezdik felvenni a saját neveiket. Visszaöltöztek a sifonok, szekrények mélyében eddig elrejtve őrzött népi ruháikba. Ismét terütekre kerül a kézművesség, ruhavarrás, kékfestés. Templomokba, esküvőkre kimondottan népviseletben járnak. Fiatal klubok, egyesületek látnak napvilágot. Így alkalom van az ismerkedésre, melyekből ismét vegytiszta házasságok származnak. Ma már gyermekeiket is merik saját iskolába, óvodába adni. Ilyen a TÄRNABY-i ISKOLA is, amelyik egy emeletes, de lifttel és a svéd kényelem minden áldásával ellátott. Ma a svéd és a norvég állam teljes jogaiba visszahelyezte az oktatást, lappjainak sorsát. Az iskolába 17 gyerek jár, és az idétől óvodával is gyarapodik. Ez az iskola Hemavannal együtt, úgy mint a két település evangélikus gyülekezete, és maga az önkormányzat felhívással fordul egy hasonló méretű erdélyi, vagy kárpátaljai kisebbségi magyar faluhoz, településhez, és felajánlja testvéri kapcsolatát. Bár a távolság 3000 kilométer, a kisebbségi sors, a gondok közössége legyőz(heti!?) azt, és egymásra találhat két közösség, melynek a lapp vagy számi tagjai 900-an vannak. Az iskolai 17 gyermekszám senkit se lepjen meg, ugyanis ezelőtt néhány évvel még tilos volt az anyanyelven való megszólalás. Ha két gyerek az iskolában véletlenül saját nyelvén szólt egymáshoz, akkor körmöst kapott érte. Ha valamely falut, gyülekezetet, iskolát érdekel(ne) a távoli testvéri kinyújtott jobb, akkor ők szeretettel várják a jelentkezést. A későbbi kapcsolat angol nyelven valósulhat meg.

György Horváth László

A számik kultúrájának a leghitelesebb tárgyi dokumentumait RÁCZ ISTVÁN magyar hazánkfia készítette el a világnak egy hihetetlenül gazdag fotóalbum által. Samsik Kultur Og Folkekunst J. W. Coppelens Forlag A. S. 1972 Oslo 1972 Helsingfors

Olvasóink is segíthetnek

Ne haragudjon, hogy ismeretlenként írok! Fekete Juditnak hívnak, 18 éves vagyok és Tomelillában lakom a barátommal fél éve! Az email címét egy önéletrajzi weboldalon találtam, ahol versei stb. találhatóak, amik nagyon tetszettek! Úgy láttam, hogy London lakik, így az lenne a kérdésem vagy kérésem, hogy egy pár üzenet váltásával lenne-e kedve egy kicsit tanítani engem! Nyelviskolába járok Ystadba, de mivel nincs körülöttem olyan magyar, aki svédül beszél, így vannak olyan dolgok, amiket nem értek, és így rosszul tanulom meg pl.: elöljárószavak, melyeknek több jelentésük is van! Körülbelül 3 hónapja tanulok az iskolában, magamtól, hisz a tanárok nem akarnak vagy nincs kedvük segíteni és tanítani! Az iskolába „szórakozni járunk” hisz tanítás nincs! Ha van kedve és ideje, kérem, írjon! Köszönettel: Juditka virag800@freemail.hu

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Köztársaság Oktatási és Kulturális Minisztériumának Határon Túli Magyarok Titkársága és a Balassi Intézet pályázatot hirdet a kulturális és nyelvi azonosságtudat megőrzésének és erősítésének érdekében magyar állami ösztöndíjra, Románia és Szlovákia kivételével az Európai Unió országában élő magyar származású, külföldi állampolgárságú személyek számára magyarországi felsőfokú tanulmányokra előkészítő képzésre a 2009/2010-es tanévre. Az érdeklődők az alábbi telefonszámon kaphatnak további részletes információkat az ösztöndíjjal kapcsolatban: Wurst Erzsébet, Ausztria, Tel/Fax: 0043-1-887-3908 vagy mobil: 0043 664 46 49 505. A pályázati kiírás és a jelentkezési lapok letölthetők a Magyar Köztársaság Oktatási és Kulturális Minisztérium (www.okm.gov.hu) és a Balassi Intézet honlapjáról (www.bbi.hu).

Mit tudunk a Panorama Világmagazinról?

A Panorama Világmagazin az igényes bel- és külföldi magyar olvasók lapja. Szép, színes. Megjelenik az USA-ban, Kanadában, Ausztráliában, Argentínában, Brazíliában, Sri Lankán, Új-Zélandban, Izraelben, Svédországban és Magyarországon. Magánszemélyeknek, családoknak, cégeknek, szervezetnek, szállodáknak jó bekerülni ebbe a nemzetközi hírű lapba. A Panorama Világmagazin. Érdeemes hirdetni benne.

Szalontai Éva

Kanadai levél:

„Természetesen felteszem az Ághegy linkjét a Kaláka ajánlott publikációi közé. Nagyon sajnálom, ha eddig elkerülte a figyelmét. Baráti üdvözléssel: Kaskötő István, Kaláka, Kanada.” Az elmúlt hónapokban számos irodalmi lap honlapjáról egyetlen klikkeléssel olvasható vált irodalmi és művészeti folyóiratunk és a Magyar Liget is.

Baják Zsuzsa írja:

Többek között természetfotózással is foglalkozom. Rengeteg képet készítettem és készítek is, a jobbakat feltöltöm a „kuckómba”. Gondoltam, hogy a skandináviai magyaroknak ajándékképpen rendelkezésére bocsátom a fotókat. Amennyiben bárkinek szüksége van képekre, pl. weboldalhoz, tervezéshez vagy háttérképnek, akkor szívesen engedélyezem a letöltését. Keressetek: bajakzsu78@gmail.com A képek itt érhetők el: www.flickr.com/susybergnature

hírek, levelek

Felavatták az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban a Kun szoborpár - Kun halom - Kunok mezeje hármas egységét

A szobrokat Gubcsi Lajos – az Ághegy Ex Libris díjának adományozója - és Györfi Sándor adományozták az Emlékparknak. A Nemzeti Emlékpark központi területén elhelyezett ŐSEINK szoborpár az 1239-ben Magyarországra betelepülő kunoknak is emléket állít. A Radnai-hágó felé tekintő szobrok a Nagy- és Kiskunság településeinek földjeiből emelt halmon állnak, ezzel a kun-magyar összefogást kívánja kifejezni az emlékmű.

Magyarul peng a svéd pénz

Ha valaki betéved a malmói történeti múzeumba és alaposan megnézi a régi érmeket érdekes dolgot fedezhet fel: az első svéd pénzerméket Körmöcbányán gyártották. A „pénz” svédül peng. Nyilvánvaló a magyar kapcsolat: pengő. A magyarok kalandozásai hasonlítottak a vikingek kalandozásaihoz. A svéd történelemkönyvek is említik. Fél évezreddel későbbi kapcsolatunkról, Buda, 1686-os visszavételéről írja Varga J. János: „Az 1200 katonából álló svéd lovasezred a végső roham előtt pár nappal érkezik meg Buda alá. Soraikban ott halad Nils Bielke svéd közkatona is, aki már 1684-ben is itt harcolt, és később majd megírja mindkét ostrom történetét. De most még roppant nehéz feladat előtt áll társaival együtt; amint a falakhoz érnek, kő bomba- és golyózápor fogadja őket...” Ez a katonai tett sem is volt a svéd részről kockázatmentes, mert a szultánt állítólag hatalmas termetű svédekéből álló testőrség védte. Az is érdekes, hogy a svéd ötszáz koronás bankjegyen magyar származású svéd mérnök a „svéd mechanika atyja”, Christopher Polhem képe látható. (A www.hunsor.se/hirfigyelo alapján)

Az Ághegyben - sorozatban, a világhálón teljes terjedelemben

„Örömmel értesítem h. a Sente Imre által fordított Kalevala c. kötet felkerült a Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) állományába. Az alábbi címen olvasható:

<http://mek.oszk.hu/07300/07310/>

Köszönjük a felajánlást! Munkájához további sok sikert és jó egészséget kívánunk! Üdvözléssel: Simon Jennifer, MEK-könyvtáros”

ÁGHEGY KÖNYVEK

